БЕХАТАРИИ ОЗУҚАВОРӢ ВА КАМБИЗОАТӢ
№2-2024

АГЕНТИИ ОМОРИ НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Агентство по статистике при Президенте Республики Таджикистан

Ҳайати таҳририя:
Ҷ.Нурмаҳмадзода - Раиси ҳайати таҳририя,
Асо Нурулло Асват - Муовини раиси ҳайати таҳририя,
Аъзоёни ҳайати таҳририя: Мирзоён Н., Назарзода З., Қурбонов С., Ҷурабойзода З., Асматбекзода Ф., Қосимов Х., Наҷибуллоев А., Қамарзода Ҳ., Ҳусейнова Н., Сайпов С.

Масъулин:
- барои фаслҳои буллетен

Кишоварзӣ, омори кишоварзӣ ва ҳифзи муҳити зист	Қосимов Х.	227-81-14
Савдо, фаъолияти иқтисодии хориҷӣ	Наҷибуллоев А.	227-82-66
Омори демографӣ, шуғли аҳолӣ	Қамарзода Ҳ.	221-49-91
Омори иҷтимоӣ	Азиззода И.	227-94-88
Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ, молия ва қарз	Ҳусейнова Н.	227-98-71
Омори нарх ва таърифа	Сайпов С.	227-94-89

- таҳияи ҳуҷҷати асосӣ, танзими фаслҳо, ороиши техникӣ ва дизайн	Раёсати ҷамъбасту таҳлили иқтисодӣ ва робитаҳои байналмилалӣ Ҷурабойзода З. тел.221-23-87 E-mail: stat@tojikiston.com
-барои нашри маҷмӯа	Сардори МД МКҲ -и Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Қурбонов С. тел. 227-96-09

Муқаддима

Мувофиқи Матритсаи комиссияи Аврупоии Ислоҳоти Сиёсати Меморандум дар бораи ҳамдигарфаҳмӣ оид ба Барномаи бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо мақсади таъмин намудани низоми иттилооти таъҷилӣ ва таҳлили вазъи бехатарии озуқаворӣ дар ҷумҳурӣ ва мӯътамадии маълумотҳо, огоҳонидани истифобарандагони маълумотҳои бехатарии озуқаворӣ, инчунин, дар бораи таҳия ва нашри буллетен ҳар семоҳа оид ба бехатарии озуқаворӣ қарор қабул карда шуда буд. Агентии омор аз соли 2005 ин ҷониб, оид ба бехатарии озуқаворӣ маводҳои таҳлилӣ пешниҳод менамояд. Ин буллетени таҳлилӣ дар се моҳ як маротиба бо се забон (тоҷикӣ, русӣ ва англисӣ) аз нашр мебарояд.

> *«Мафҳуми бехатарии озуқаворӣ дастрас будани озуқаворӣ ба ҳамаи одамон ҳама вақт барои ҳаёти солим ва фаъолона зарур мебошад. Яъне таҳти мафҳуми бехатарии озукаворӣ ба миқдори кофӣ мавҷуд будани хӯрокворӣ, хӯроквории зикршударо дастрас кардани хонаводаҳо (чӣ аз бозор ва чӣ аз дигар манбаъ, ки қобилияти кофии харидорӣ ба эътибор гирифта мешавад), инчунин ба миқдори зарурӣ истеъмол кардани хӯрокворӣ дар назар дошта мешавад».*

Маълумотҳои заминавӣ барои буллетен оид ба бехатарии озуқаворӣ инҳоянд: истеҳсоли маҳсулоти озуқа, мавҷуд ва дастрас будани озуқаворӣ, замини кишт, истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, хусусиятҳои умумии иқлим, вазъияти истеъмол ва саломатӣ, бо об таъмин будан, нарх ва нишондиҳандаҳои миқдорӣ, ки аз вазъияти бозори озуқаворӣ шаҳодат медиҳанд.

Дар замимаҳои буллетен нишондиҳандаҳо барои Ҳуҷҷати Стратегияи миллии рушд барои то соли 2030 ва нишондиҳандаҳо дар бораи хӯроки аҳолӣ ва гурӯҳҳои гуногуни иҷтимоию иқтисодии он дарҷ шудаанд.

Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа нашри буллетени иттилоотӣ дар бораи бехатарии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо иштироки як қатор вазорату идораҳо (Вазорати молия, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Муассисаи давлатии обуҳавошиносӣ ва ғайраҳо) таҳия ва нашр менамояд.

Нашрия барои мутахассисон ва ҳам барои ҳамаи хоҳишмандон равона карда шудааст.

Тавсия, пешниҳод ва мулоҳизаҳоро нисбати мазмуни буллетен ва шакли пешниҳоди маълумотҳои оморӣ ба Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нишонаи зер ирсол намудан мумкин аст.

734025 Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш.Душанбе, кӯчаи Бохтар, 17
Тел: (992372) 2212387
Факс (992372) 2214375
E-mail: stat@tojikiston.com
http://www.stat.tj

© Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2024

МУНДАРИҶА

Муқаддима **3**
МАЗМУНИ МУХТАСАР **6**
ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҲОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДӢ **8**
1.2.Индекси нарх ва таърифаҳо 9
1.3. Савдои хориҷӣ 9
1.4. Бозори меҳнат 10
ФАСЛИ II. МАВҶУД БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ **12**
2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ 12
2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ 12
2.1.2. Растанипарварӣ 14
2.1.3. Чорвопарварӣ 15
2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда 16
2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ 18
2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳолӣ 19
ФАСЛИ III. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ **20**
3.1. Таҳлили нархҳои истеъмолӣ 21
3.2. Даромад ва хароҷот 23
3.2.1. Даромад 24
3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон 24
3.3.1. Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонаводаҳое, ки беш аз нисфи даромади худро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд 25
ФАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНӢ **26**
4.1. Озуқаворӣ истеъмол кардани аҳолӣ 26
4.2. Нишондиҳандаҳои бехатарии озуқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳолӣ вобаста нестанд 28
4.2.1. Беморӣ 28
4.2.2. Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ 30
МЕТОДОЛОГИЯ **34**
Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу хаво дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи дуюми соли 2024 37
Замимаи 2. Индикаторҳои мақсадноки асосии СМР-2030 41
Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклухт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг) 44
Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмолӣ аз рӯи семоҳаҳои солҳои 2021 - 2024 дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг) 45
Замимаи 5. Хароҷоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо) 47
Замимаи 6. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо) 50

МАЗМУНИ МУХТАСАР

- Ҳаҷми маҳсулоти умумии кишоварзӣ дар моҳҳои январ - июни соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 21472,0 млн. сомониро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм бо нархҳои муқоисавӣ 9,6 фоиз зиёд мебошад, аз он ҷумла дар соҳаи растанипарварӣ 14802,1 млн. сомонӣ ё ки 10,9 фоиз ва чорвопарварӣ 6669,9 млн. сомонӣ ё 6,7 фоиз зиёд аст.

- Дар моҳҳои январ - июни соли 2024 ҳаҷми истеҳсоли гӯшти чорвои калон ва майда (дар вазни зинда) дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо 88349 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 14,7 фоиз зиёд мебошад. Ҳаҷми умумии истеҳсоли шир дар ҳамаи шаклҳои хоҷагидорӣ дар моҳҳои январ - июни соли 2024 - ум 412981 тоннаро ташкил намуд, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 4,8 фоиз зиёд мебошад.

- Дар моҳҳои январ - июни соли 2024 воридоти молҳои озуқаворӣ 23,1 фоиз зиёд шудааст, аз он ҷумла воридоти картошка 2,9 баробар, орд 1,8 баробар, сабзавот 2,9 баробар, сабзавоти консервашуда, қайлаҳои помидор 26,9 фоиз ба миён омадааст.

- Аз аввали соли 2024 нархи маҳсулоти зерин аз ҷумла; маҳсулоти гӯштӣ - 6,2 фоиз (гӯшти гов - 9,7 фоиз ва гӯшти гӯсфанд - 7,4 фоиз); мевагиҳо - 15,3 фоиз, равған ва чарбу - 6,5 фоиз, маҳсулоти каннодӣ - 3,4 фоиз, қахваю чой - 6,1 фоиз ва нӯшокиҳои беспирт - 1,8 қимат шудааст. Зимнан, нархи тухм - 17,1 фоиз, сабзавот -– 8,2 фоиз, орд- 4,4 фоиз, шакар - 3,9 фоиз ва шир - 1,4 фоиз арзон шудааст.

- Шумораи қувваҳои корӣ (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи июни соли 2024-ум 2680,5 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2631,2 ҳазор нафар (98,2 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодиёт машғуланд ва 49,3 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 1,8 фоизи шумораи қувваҳои кориро ташкил медиҳанд.

- Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар нимсолаи якуми соли 2024 мисли пештара даромади меҳнатӣ - 42,3 фоиз, пардохти нафақа ва кӯмакпулӣ - 5,9 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ - 13,7 фоиз мебошад.

- Дар нимсолаи якуми соли 2024 истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби миёна ба як нафар узви хонавода 85,7 килограммро ташкил медиҳад.

- Дараҷаи музди ҳақиқии меҳнат (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи июни соли 2024 нисбат ба моҳи майи соли 2024-ум 17,2 фоиз ва нисбат ба моҳи июни соли 2023-юм 12,1 фоиз зиёд шудааст.

- Музди меҳнати камтарин дар моҳи июни соли 2024 дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, хоҷагии ҷангалпарварӣ ва моҳипарварӣ - 855,69 сомониро ташкил дод.

- Маблағи умумии қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат бо назардошти солҳои гузашта то охири моҳи июни соли 2024 – ум 31767,8 ҳазор сомониро ташкил додааст.

- Қарздории аз ҳама зиёд дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар истихроҷи канданиҳои фоиданок - 15124,5 ҳазор сомонӣ (47,6 фоиз аз маблағи умумӣ), кишоварзӣ, хоҷагии ҷангал ва моҳипарварӣ - 5828,7 ҳазор сомонӣ (18,3 фоиз), таъминоти об, тозакунӣ, коркарди партовҳо ва дастрасии коркарди дуюмдараҷа - 2868,0 ҳазор сомонӣ (9,0 фоиз), сохтмон - 829,6 ҳазор сомонӣ (2,6 фоиз) ва саноати коркард - 496,4 ҳазор сомонӣ (1,6 фоиз) боқӣ мондааст.

ФАСЛИ I. НИШОНДИҲАНДАҲОИ ИҶТИМОИЮ ИҚТИСОДӢ

Нишондиҳандаҳои иҷтимоию иқтисодӣ, ки дар поён пешниҳод шудаанд, вазъи умумии иқтисодиёти мамлакатро барои таҳлили ҳолати бехатарии озуқаворӣ тавсиф менамоянд.

Ҷадвали 1: Нишондиҳандаҳои асосии иҷтимоию иқтисодӣ

	с.2022	**с.2023**	**семоҳаи II соли 2024[1]**
Шумораи аҳолии доимӣ, (дар охири давра) млн.нафар	10,1	10,3	10,4
ММД-и номиналӣ (млн. сомонӣ)	118181,7	130791,5	61712,5*
аз он ҷумла ба ҳисоби фоиз:			
кишоварзӣ	22,9	24,3	16,0
саноат	23,5	16,2	18,0
хизматрасонӣ ва савдо	44,5	49,4	54,9
ММД ба ҳар сари аҳолӣ (сомонӣ)	11838,8	12868,8	-
Афзоиши ММД, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	8,0	8,3	8,2
Касри/фоидаи буҷети давлатӣ (ба ҳисоби фоиз нисбат ба ММД)	1,4	1,4	1,9
Индекси нархҳои истеъмолӣ, ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	106,6	103,7	103,6
Индекси нархи молҳои озуқаворӣ	107,2	103,6	105,4
Индекси нархҳои хизматрасонӣ	106,7	102,0	104,3
Қурби сомонӣ нисбат ба доллар	11,0258	10,8445	10,8981
Сатҳи бекории расмӣ ба қайд гирифташуда (фоиз)	2,1	1,9	1,8
Шумораи бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда, ҳазор нафар	55,1	49,2	49,3
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	104,7	89,2	99,5
Музди меҳнати миёнаи ҳармоҳа (сомонӣ)	1760,29	2013,11	2202,85
ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта	114,2	114,4	113,0
Тарозии (баланси) савдо (млн. доллар)	-3025,5	-3431,3	-2418,7
Ҳиссаи озуқаворӣ дар воридот, ба ҳисоби фоиз	20,4	18,1	17,6
Ҳиссаи озуқаворӣ дар содирот, ба ҳисоби фоиз	3,1	2,7	3,9

[1)] маълумотҳои пешакӣ
[*)] нишондиҳандаи кӯтоҳмуҳлати рушди иқтисодиёт (НКРИ)

Манбаъ: Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

1.2.Индекси нарх ва тарифаҳо

Индекси нархҳои истеъмолӣ дар моҳи июни соли 2024 -ум 100,1 фоиз, аз он ҷумла: ба молҳои озуқа - 99,6 фоиз, молҳои ғайриозуқа - 100,7 фоиз ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ - 100,6 фоизро ташкил дод.

Аз аввали соли 2024 индекси нархҳои истеъмолӣ 101,9 фоиз, аз он ҷумла ба молҳои озуқа – 101,3 фоиз, ба молҳои ғайриозуқа - 101,6 фоиз ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ – 104,0 фоизро ташкил кард.

Графики 1: Тағйироти индекси нархҳои истеъмолии молҳои озуқа, ғайриозуқа ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ (дар охири моҳ ба ҳисоби фоиз нисбат ба моҳи декабри соли 2022)

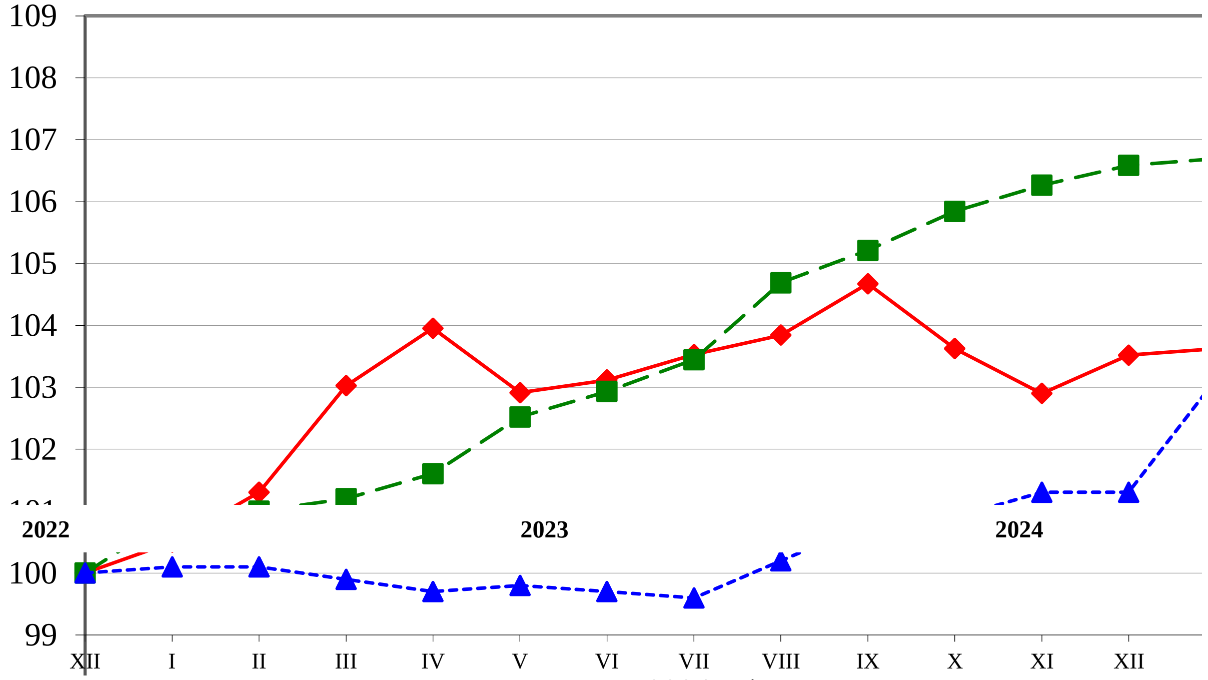

Дар давоми моҳҳои январ - июни соли 2024 афзоиши нархи молҳои озуқа нисбат ба нархи молҳои ғайриозуқа бештар тағйир ёфтааст.

Дар фасли 3 оид ба дастрас будани аҳолӣ ба озуқаворӣ маълумоти муфассал оварда шудааст.

1.3. Савдои хориҷӣ

Дар моҳҳои январ-июни соли 2024 гардиши савдои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 4414,3 млн. доллари ИМА-ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 29,3 фоиз ё 999,3 млн. доллар зиёд шудааст. Тарози савдо манфӣ буда, -2418,7 млн. долларро ташкил кард. Дар моҳҳои январ-июни соли 2024 Ҷумҳурии Тоҷикистон бо 106 мамлакат, аз он ҷумла бо 10 мамлакатҳои ИДМ ва бо 96 мамлакати хориҷи дур муносибати савдои хориҷиро анҷом додааст.

Дар гардиши савдои хориҷӣ ба ҳиссаи мамлакатҳои ИДМ 46,2 фоиз ё 2037,5 млн. доллар ва ба ҳиссаи мамлакатҳои хориҷи дур 53,8 фоиз ё 2376,8 млн. доллар рост меояд. Касри тарози савдо манфӣ буда бо мамлакатҳои ИДМ –1501,9 млн. доллар ва мамлакатҳои хориҷи дур –916,8 млн. долларро ташкил додааст.

Содироти мол дар моҳҳои январ-июни соли 2024-ум 997,8 млн. долларро ташкил кард, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 47,1 фоиз ё 319,3 млн. доллар зиёд шудааст.

Воридоти мол ба ҷумҳурӣ 3416,5 млн. долларро ташкил кардааст, ки нисбат ба моҳҳои январ-июни соли 2023-юм 24,9 фоиз ё 680,1 млн. доллар зиёд мебошад.

Дар содирот аз ҷумлаи маҳсулоти растанӣ ҳиссаи меваҷот бештар аст, ки бо арзиши умумии, 23619,5 ҳазор доллар ва тухм ба маблағи 49,0 ҳазор доллар, дар воридот бошад, картошка ба маблағи 7157,2 ҳазор доллар, тухм ба маблағи 3883,9 ҳазор доллар, сабзавот ба маблағи 25981,7 ҳазор доллар ва меваҷот ва бехмева ба маблағи 44063,0 ҳазор доллар афзалият доранд.

1.4. Бозори меҳнат

Шумораи қувваҳои корӣ (аҳолии машғули кор ва бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда) аз рӯи баҳои пешакӣ дар моҳи июни соли 2024-ум 2680,5 ҳазор нафарро ташкил дод, ки аз ҷумлаи онҳо 2631,2 ҳазор нафар (98,2 фоиз) дар соҳаҳои иқтисодиёт машғуланд ва 49,3 ҳазор нафар расмӣ мақоми бекорро гирифтаанд, ки 1,8 фоизи шумораи қувваҳои кориро ташкил медиҳанд.

Шумораи бекорони дар Агентиҳои меҳнат ва шуғли аҳолии Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон расмӣ ба қайд гирифташуда дар охири моҳи июни соли 2024-ум 49,3 ҳазор нафарро ташкил карда, нисбат ба моҳи июни соли 2023-юм 0,5 фоиз кам шудааст. Аз ҷумлаи бекорони бақайд гирифташуда занон 48,7 фоиз (24,0 ҳазор нафар). Сатҳи бекории расмӣ ба қайд гирифташуда нисбат ба шумораи қувваҳои корӣ 1,8 фоизро ташкил кардааст.

Ҳиссаи бештари бекорони расмӣ ба қайд гирифташударо то охири моҳи июни соли 2024 шахсоне ташкил медиҳанд, ки тайёрии касбӣ надоранд ва шахсоне, ки муддати тӯлонӣ дар ҷустуҷӯи кор ҳастанд (76,6 фоизи шумораи умумии бекорони ба қайд гирифташуда ё 37,8 ҳазор нафар). Ғайр аз ин, 60,2 фоизи бекорони ба қайд гирифташуда таҳсилоти миёнаи умумӣ ва миёнаи нопурра доранд (29,7 ҳазор нафар). Ин омилҳо ба пайдо кардани ҷои корӣ ба бекорон мушкилот меорад.

Дараҷаи музди ҳақиқии меҳнат (бо назардошти тағйироти индекси нархҳо) дар моҳи июни соли 2024 нисбат ба моҳи майи соли 2024 -ум 17,2 фоиз ва нисбат ба моҳи июни соли 2023-юм 12,1 фоиз зиёд шудааст.

Музди меҳнати камтарин дар моҳи июни соли 2024 дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар кормандони кишоварзӣ, хоҷагии ҷангалпарварӣ ва моҳипарварӣ – 855,69 сомониро ташкил дод. Музди меҳнати аз ҳама баланд дар бахши воқеии иқтисодиёт дар соҳаи истихроҷи канданиҳои фоиданок - 4105,19 сомонӣ, таъмини нерӯи барқ, газ, буғ ва хунуккунии ҳаво - 3769,62 сомонӣ, сохтмон – 3228,58 сомонӣ, саноати коркард - 2590,12 сомонӣ ва дар соҳаи таъминоти об, тозакунӣ, коркарди партовҳо ва коркарди дуюмдараҷа - 1243,99 сомониро ташкил медиҳад. Умуман, дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди миёнаи ҳармоҳаи меҳнат дар моҳи июни соли 2024 -ум 2509,47 сомониро ташкил дод ва нисбат ба моҳи июни соли 2023-юм 7,0 фоиз зиёд шудааст.

Дар бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ музди меҳнати аз ҳама баланд дар кормандоне, ки фаъолияти миёнаравиҳои молиявӣ ва суғуртаро иҷро мекунанд – 6705,04 сомонӣ, дар соҳаи иттилоот ва алоқа – 5169,46 сомонӣ, дар соҳаи нақлиёт ва хоҷагии анбор – 3371,04 сомонӣ ва дар амалиётҳо бо амволи ғайриманқул – 2379,12 сомонӣ ба қайд гирифта шудааст. Умуман, музди миёнаи ҳармоҳаи меҳнати кормандони бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар моҳи июни соли 2024-ум 2605,69 сомониро ташкил дод, ки нисбат ба моҳи июни соли гузашта 18,9 фоиз зиёд шудааст.

Графики 2: Динамикаи индекси нархҳои истеъмолӣ, музди номиналӣ ва ҳақиқии меҳнат (январи соли 2019 = 100)

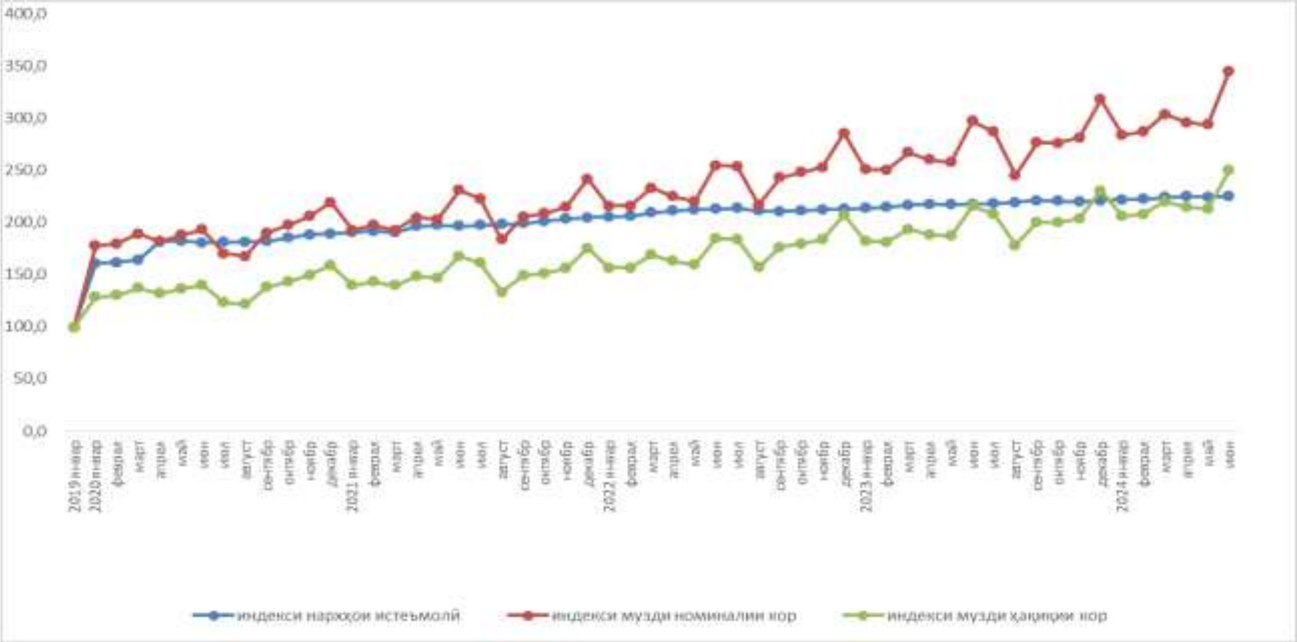

Маблағи умумии қарздорӣ аз пардохти музди меҳнат бо назардошти солҳои гузашта то охири моҳи июни соли 2024 – ум 31767,8 ҳазор сомониро ташкил додааст.

Қарздории аз ҳама зиёд дар бахши воқеии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ дар истихроҷи канданиҳои фоиданок – 15124,5 ҳазор сомонӣ (47,6 фоиз аз маблағи умумӣ), кишоварзӣ, хоҷагии ҷангал ва моҳипарварӣ – 5828,7 ҳазор сомонӣ (18,3 фоиз), таъминоти об, тозакунӣ, коркарди партовҳо ва дастрасии коркарди дуюмдараҷа – 2868,0 ҳазор сомонӣ (9,0 фоиз), сохтмон – 829,6 ҳазор сомонӣ (2,6 фоиз) ва саноати коркард – 496,4 ҳазор сомонӣ (1,6 фоиз) боқӣ мондааст. Дар бахши хизматрасонии намудҳои фаъолияти иқтисодӣ қарздории аз ҳама зиёд дар соҳаи нақлиёт ва хоҷагии анбор – 5740,3 ҳазор сомонӣ (18,1 фоиз аз маблағи умумии қарздорӣ) ва дар иттилоот ва алоқа 719,3 ҳазор сомонӣ (2,3 фоиз) ба қайд гирифта шудааст.

ФАСЛИ II. МАВҶУД БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ

Мавҷуд будани озуқаворӣ - мавҷудияти миқдори озуқаворӣ дар натиҷаи истеҳсоли худӣ ё аз ҳисоби бозор мебошад. Дар сатҳи мамлакат мавҷуд будани озуқаворӣ аз рӯи ҷамъи захираҳои озуқаворӣ, воридоти тиҷоратӣ, ёрии озуқаворӣ ва истеҳсолоти худӣ муайян карда мешавад. Ба мавҷудият омилҳои зерин: шароити обу ҳаво, ҳосилнокӣ, саршумор ва маҳсулнокии чорво, нархи муқарраркардаи истеҳсолкунандаҳо ба озуқаворӣ, нархи хӯрокворӣ дар мамлакатҳои ҳамсоя, инчунин масъалаҳои сиёсати дохилӣ, ки истеҳсолот, савдо, тақсимот ва нархгузориро муайян менамоянд, ба назар гирифта мешаванд.

2.1. Афзоиши истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ

Ҳаҷми маҳсулоти умумии кишоварзӣ дар моҳҳои январ - июни соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 21472,0 млн. сомониро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм бо нархҳои муқоисавӣ 9,6 фоиз зиёд мебошад, аз он ҷумла дар соҳаи растанипарварӣ 14802,1 млн. сомонӣ ё ки 10,9 фоиз ва чорвопарварӣ 6669,9 млн. сомонӣ ё 6,7 фоиз зиёд аст.

2.1.1. Дурнамои истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ
Таъсири шароити обу ҳаво ва иқлим ба растанипарварӣ

Апрел. Моҳи апрели соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои нисбатан гарм ба қайд гирифта шуд.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ дар ҳудуди меъёри иқлимӣ, дар баъзе ноҳияҳо аз меъёри иқлимӣ 1-2^0 баланд ба қайд гирифта шуда, дар водиҳо 15+20^0 гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳӣ 12+13^0 гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 5+12^0 гарм (дар ноҳияҳои Дарвоз ва Ванҷ 14+15^0 гарм) ва дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ -3+2^0 ба қайд гирифта шуд.

Дар давоми моҳ (рӯзҳои 7-11, 17-19 ва 22-25 апрел) омӯзиши анбӯҳи ҳавои минтақаҳои ҷанубӣ боиси гармшавииречаи ҳарорати ҳаво гардида, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар водиҳо 25+31° гарм шуда, ҳарорати шабонаи ҳаво тағйир ёфта аз 6+11° то 12+17° гарм шуд. Дар ноҳияҳои кӯҳӣ тағйирёбии ҳарорати ҳаво мушоҳида шуда, рӯзона аз 9+14° гарм то 17+22° гарм (дар н.Дарвоз то 26+27^0 гарм), шабона аз -1+4° то 6+11° гарм, дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) шабона аз 8-14° хунук то -4+1°, рӯзона бошад аз 2+7° гарм то 7+12° гарм ба қайд гирифта шуд.

Давоми моҳи апрели соли ҷорӣ дар бештари дарёҳои ҷумҳурӣ асосан баландшавии сатҳи об мушоҳида гардида, танҳо дар дарёи Моғиёндарё пастшавии сатҳи об ба қайд гирифта шуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ, Кофарниҳон, Вахш, Зарафшон дар ҳудуд ва аз меъёр кам (49-110 фоиз) ба қайд гирифта шуд. Сарфи оби дарёҳои Исфара, Варзоб ва Ғунд бошад, аз меъёр зиёд (114-167 фоиз) мушоҳида гардиданд.

Май. Моҳи майи соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои нисбатан гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари манотиқи кишвар ва аз меъёри иқлимӣ 1-3° баланд, дар баъзе ноҳияҳо дар ҳадди меъёр ба қайд гирифта шуда, дар водиҳо 20+25° гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳи ва кӯҳӣ 12+19° гарм, дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ 3+9° гармиро ташкил намуд.

Дар давоми моҳ ҳарорати ҳаво дар тамоми қаламрави кишвар тағйир ёфта, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар водиҳо аз 25+30° то 29+34⁰ гарм, дар вилояти Хатлон то 36+38⁰ гарм, ҳарорати шабонаи ҳаво аз 9+14° то 17+22° гарм мушоҳида шуд. Дар ноҳияҳои кӯҳӣ рӯзона аз 13+18° то 23+28° гарм (дар н.Дарвоз то 31+33° гарм), шабона аз 3+8° то 13+18° гарм, дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) шабона аз -4+1° то 0+5° гарм, рӯзона бошад аз 7+14° то 15+17° гармӣ ба қайд гирифта шуд.

Давоми моҳи майи соли ҷорӣ бо сабаби боришоти бошиддат дар ҳудуди ҷумҳурӣ баландшавии ботадриҷи сатҳи оби дарёҳои асосии ҷумҳурӣ мушоҳида гардид.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ, Вахш, Зарафшон, Кофарниҳон ва Исфара дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (93-195 фоиз) мушоҳида гардид.

Июн. Моҳи июни соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои мутаъдили гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар водиҳои вилояти Хатлон 28+32° гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳӣ 23+25° гарм, дар водиҳо вилояти Суғд 27+29° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳии 13+16° гарм, дар баъзе ноҳияҳо то 18+21° гарм, водиҳои НТҶ 26+28° гарм, дар ғарби ВМКБ 16+24° гарм ва дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ 6+10° гармиро ташкил намуд.

Давоми моҳи июни соли ҷорӣ дар дарёҳои ҷумҳурӣ асосан баландшавии сатҳи об мушоҳида гардида, танҳо дар дарёҳои Ёхсӯ ва Қизилсӯ (ҷанубӣ) пастшавии сатҳи об ба қайд гирифта шуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ (74-88 фоиз), Вахш (87-92 фоиз), Зарафшон (59-80 фоиз), Кофарниҳон (87-96 фоиз), дар ҳудуд ва аз меъёр кам ба қайд гирифта шуд. Сарфи оби дарёи Исфара бошад (137 фоиз) аз меъёр зиёд мушоҳида гардид.

Ҷадвали 2: Ҳолати обанборҳо дар 30 июни соли 2024

обанбор	тағйирот дар давоми моҳ, млн.м^3	ҳаҷми об дар соли 2024		ҳаҷми об дар соли 2023	
		млн.м^3	бо фоиз нисбат ба ғунҷоиш	млн.м^3	бо фоиз нисбат ба ғунҷоиш
Қайроққум	427	3070	68,2	3085	73,2
Норак	1042	8853	84,3	8853	84,1

2.1.2. Растанипарварӣ

Ҷадвали 3: Замини кишт ва ҷамъоварии умумии ҳосил

	с.2022	2023	семоҳаи II с.2024[1]
Замини кишт, ҳазор гектар	859,8	861,5	861,2
Зироатҳои тирамоҳӣ	230,5	234,7	244,3
Зироатҳои ғалладона	230,5	234,7	244,3
Зироатҳои баҳорӣ	629,3	626,8	616,9
Зироатҳои ғалладона	154,5	163,2	144,4
аз он :			
гандум	62,5	66,1	47,9
ҷав	46,4	44,4	41,4
Зироатҳои техникӣ	207,2	193,7	199,9
картошка	56,1	56,6	64,4
сабзавот	70,0	73,5	74,6
полизӣ	20,7	23,8	23,6
Ҷамъоварии умумии ҳосил, ҳазор тонна			
ғалладона	1756,2	1754,9	685,3
картошка	1094,4	1144,9	267,1
сабзавот	2714,8	3026,2	1265,2
полизӣ	842,6	1009,9	413,0

Манбаъ: Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дар моҳҳои январ - июни соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагӣ 685340 тонна ғалладонагиҳо (гандум 601680 тонна), 267111 тонна картошка, 1265250 тонна сабзавот (пиёз 554679 тонна), 412965 тонна полизӣ, 224826 тонна мевагиҳо (19540 тонна себ ва 145869 тонна зардолу), ангур 2705 тонна ва хӯроки чорво ба ҳисоби воҳиди хӯрока 453059 тонна истеҳсол карда шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм картошка 2,1 фоиз, сабзавот 11,4 фоиз (пиёз 5,7 фоиз), полизӣ 38,0 фоиз, мевагиҳо 21,3 фоиз (себ 38,7 фоиз ва зардолу 15,5 фоиз), ангур 15,4 фоиз ва зироатҳои хӯроки чорво 3,6 фоиз зиёд шуда, истеҳсоли ғалладонагиҳо 2,8 фоиз (гандум 4,6 фоиз) кам шудааст.

Кишти такрорӣ

Дар заминҳое, ки ҳосили зироатҳо ҷамъоварӣ шудааст, кишти такрории зироатҳо сар шуд. То 1 июли соли 2024 дар хоҷагиҳои ҷамъиятӣ ва деҳқонӣ дар 75009 гектар кишти такрории зироатҳо гузаронида шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 2,2 фоиз кам мебошад. Кишти такрорӣ дар хоҷагиҳои вилоятҳои Хатлон 61175 гектар, Суғд 7455 гектар, ВМКБ 3,5 гектар ва шаҳру ноҳияҳои Турсунзода 2254 гектар, Ҳисор 391 гектар, Шаҳринав 372 гектар, Рӯдакӣ 396 гектар, Ваҳдат 2947 гектар ва Файзобод 16 гектар гузаронида шудааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта дар хоҷагиҳои вилоятҳои Хатлон 5,2 фоиз, Суғд 5,9 фоиз ва ноҳияи Файзобод 8,3 баробар зиёд шуда, дар шаҳру ноҳияҳои: Турсунзода 39,2 фоиз, Ҳисор 24,2 фоиз, Шаҳринав 58,1 фоиз, Рӯдакӣ 59,5 фоиз ва Ваҳдат 45,0 фоиз, кам шудааст.

Захираи маҳсулоти кишоварзӣ ва маводи тайёри озуқа *(бе назардошти маълумоти Агентии захираҳои моддии давлатии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон)*

Дар сардхона ва анборхонаҳои ҷумҳурӣ то 1 июли соли 2024-ум 8124,4 тонна ғалладонагиҳо (гандум 7566,0 тонна, ҷав 558,0 тонна ва 0,2 тонна шолӣ), ҷуворимакка барои дон 131,0 тонна, картошка 28,2 тонна, сабзавот ҳамагӣ 509,1 тонна (сабзӣ 460,7 тонна, бехпиёз 48,4 тонна), орд 1739 тонна, шакар 700,5 тонна, равғани растанӣ 547,4 тонна, биринҷ 456,6 тонна ва ҳамаи намудҳои консерва 3767,4 қуттии шартӣ захира карда шудааст.

1.2.2.1.2. ЧОРВОПАРВАРӢ

То 1 июли соли 2024 дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо саршумори чорвои калони шохдор 2705,7 ҳазор сарро ташкил кардааст, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 100,1 ҳазор сар ё 3,8 фоиз зиёд аст. Дар ҳамин давра саршумори гӯсфанду буз 7089,7 ҳазор сарро ташкил дода, 479,6 ҳазор сар ё 7,3 фоиз афзуд. Аз саршумори умумӣ 93,3 фоизи саршумори чорвои калони шохдор ва 81,1 фоизи саршумори гӯсфанду буз ба хоҷагиҳои аҳолӣ рост меояд.

Саршумори чорвои калони шохдор дар хоҷагиҳои вилоятҳои Хатлон 5,9 фоиз, Суғд 3,4 фоиз, ВМКБ 0,1 фоиз ва НТҶ 1,8 фоиз зиёд гардидааст.

Ҷадвали 4: Нишондиҳандаҳои асосии маҳсулоти чорвопарварӣ дар ҷумҳурӣ

	с.2022	**с.2023**	**семоҳаи II с.2024[1]**
Истеҳсолот, ҳаз. тонна			
Гӯшт (дар вазни кушта)	190,8	239,2	65,4
аз он ҷумла:			
гӯшти гову гӯсола	103,0	133,4	33,4
гӯшти гӯсфанду буз	50,7	63,6	17,4
гӯшти мурғ	37,1	42,2	14,6
Шир	1064,2	1118,5	413,0
Тухм, млн. дона	1212,2	1223,7	543,0
Маҳсулнокӣ[1]			
Ҳисоби миёнаи ширдушӣ аз як сар модагови ширдеҳ, кг	1961	2014	917
Тухмгирӣ аз як сар мокиён, дона	273	287	134

[1)] дар корхонаҳои кишоварзӣ ва хоҷагиҳои деҳқонӣ

Графики 3: Истеҳсоли маҳсулоти асосии чорвопарварӣ дар ҳамаи категорияҳои хоҷагиҳо то 1 апрели соли 2024, ҳазор тонна

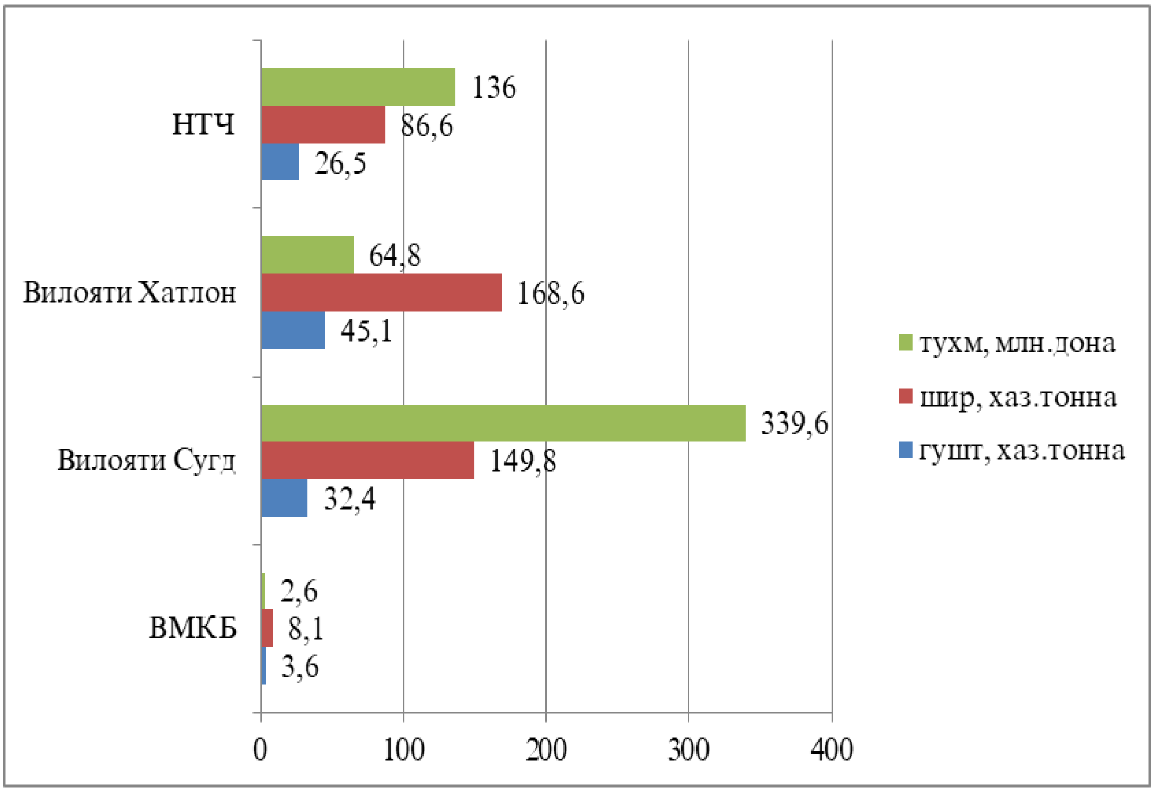

2.2. Таҳлили нархи истеҳсолкунанда

Ҷадвали 5: Тағйироти нархи истеҳсолкунандагон

(сомонӣ/кг)

	2022				2023				2024	
	семоҳ. I	семоҳ. II	семоҳ. III	семоҳ. IV	семоҳ. I	семоҳ. II	семоҳ. III	семоҳ. IV	семоҳ. I	семоҳ. II
Гандум	3,53	3,17	3,22	3,08	3,36	2,82	2,76	2,56	1,89	3,80
Шир	4,24	3,58	3,48	3,32	3,34	4,06	4,24	3,42	4,04	4,29
Картошка	1,60	2,89	2,28	2,19	2,18	2,98	2,92	2,57	1,53	2,93

Манбаъ: Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Графики 4: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандагон ба картошка, сомонӣ/кг

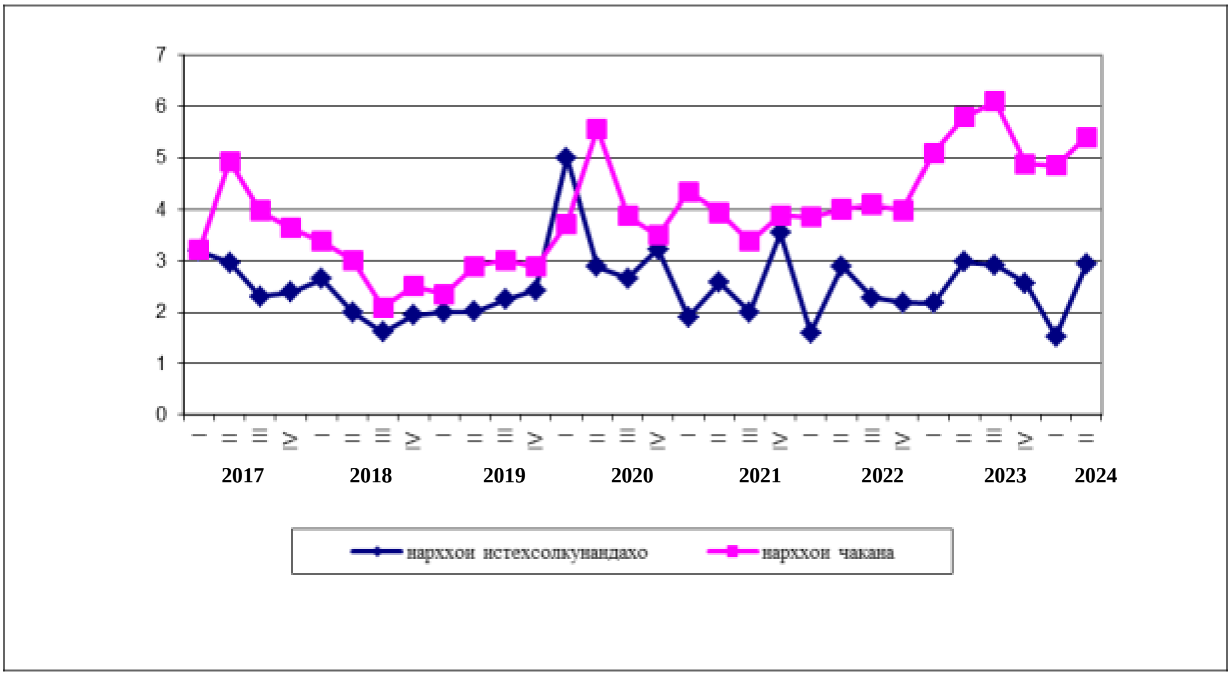

Графики 5: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои шир, сомонӣ/кг

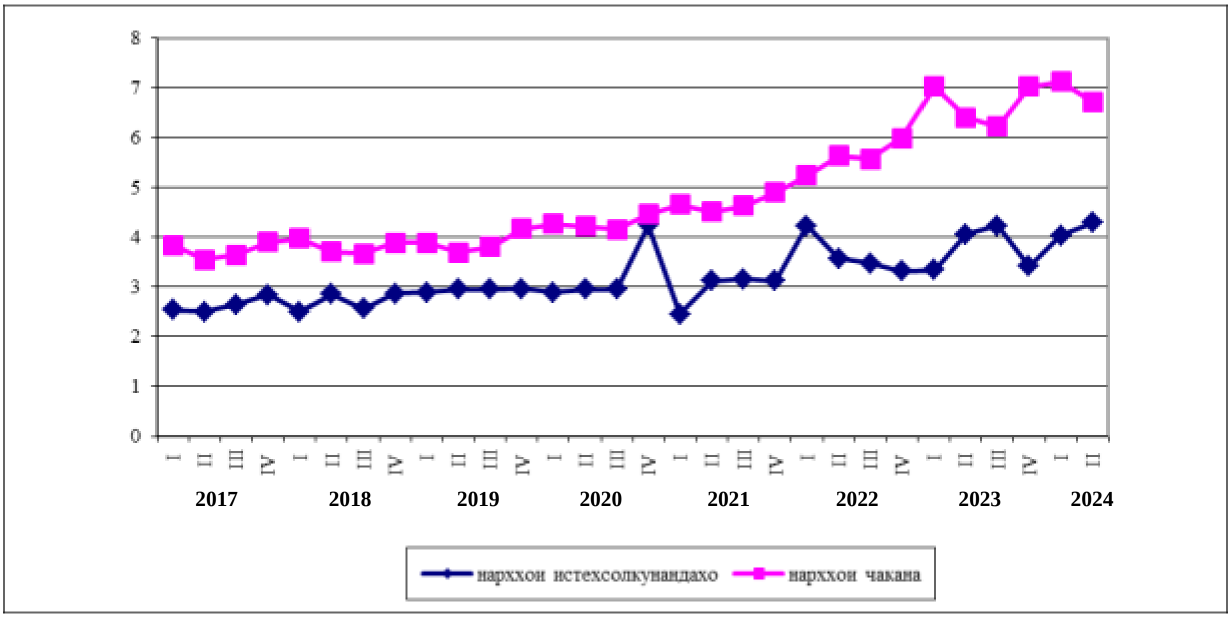

Графики 6: Тағйироти нархҳои чакана ва нархҳои истеҳсолкунандаҳои гандум, сомонӣ/кг

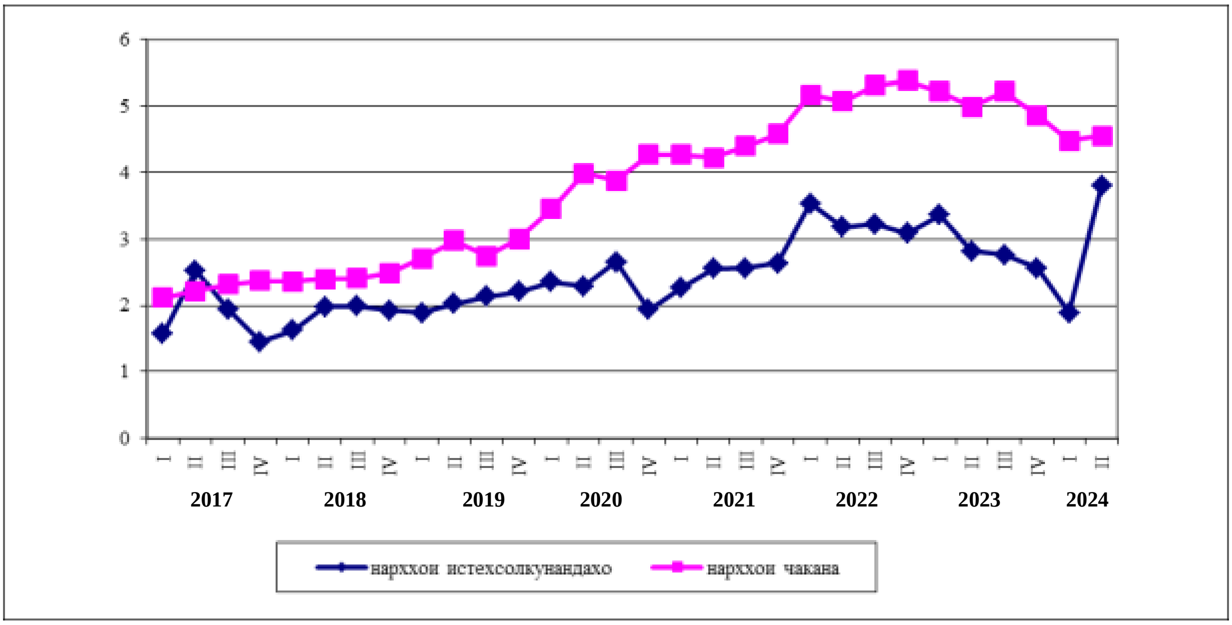

Аз диаграммаҳои овардашуда дида мешавад, ки тамоюли тағйироти нархҳои чакана аз тағйироти нархҳои истеҳсолкунандаҳо зиёд аст. Чунин вазъият ба ҳамаи намудҳои маҳсулоти кишоварзӣ хос мебошад (ниг. ба замимаҳои 3 ва 4).

2.3. Савдои маҳсулоти асосии озуқаворӣ

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳиссаи молҳои озуқаворӣ дар ҳаҷми умумии содирот дар моҳҳои январ - июни солҳои 2023 - 2024 -ум мутобиқан 5,0 ва 3,9 фоизро ташкил кардааст. Дар воридот таносуби онҳо кам буда, мутобиқан, 17,8 ва 17,6 фоизро ташкил дод.

Молҳои асосии воридшаванда аз инҳо иборатанд: картошка, ки таносуби бештарро ташкил медиҳанд, сабзавот, тухм ва маснуоти қаннодӣ ва ғайраҳо.

Дар моҳҳои январ - июни соли 2024 воридоти молҳои озуқаворӣ 23,1 фоиз зиёд шудааст, аз он ҷумла воридоти картошка 2,9 баробар, орд 1,8 баробар, сабзавот 2,9 баробар, сабзавоти консервашуда, қайлаҳои помидор 26,9 фоиз ба миён омадааст.

Ҷадвали 6: Содироту воридоти маҳсулоти асосии озуқаворӣ ва ҳиссаи онҳо дар ҳаҷми умумии савдо дар моҳҳои январ - июни солҳои 2023 - 2024

(ҳазор тонна)

	содирот		2024 ба ҳисоби фоиз нисбат ба 2023	воридот		2024 ба ҳисоби фоиз нисбат ба 2023
	2023	2024		2023	2024	
Молҳои озуқаворӣ	123,2	101,6	82,5	855,8	1053,4	123,1
аз онҳо:						
гандум	-	-	-	420,5	463,7	110,3
орд	4,0	2,0	50	21,2	38,5	1,8 бар
қанду шакар ва маснуоти қаннодӣ	0,1	9,5	95,0 бар	71,4	104,5	146,4
макарон, угро, макарони қӯчқорак ва ғайра	-	2,9	-	4,8	4,9	102,1
равғани растанӣ	-	-	-	46,3	43,2	93,3
шир ва маҳсулоти ширӣ	-	-	-	3,9	5,2	133,3
тухм, млн.дона	0,2	-	-	10,7	9,9	92,5
чой	0,02	1,6	80,0 бар	2,1	2,5	119,0
картошка	-	88,0	-	27,6	79,7	2,9 бар
сабзавот	53,7	71,7	133,5	43,3	125,5	1,9 бар
меваҷот ва бехмеваҳо	47,7	72,7	152,4	27,0	14,9	55,2
шарбати мева ва сабзавот	0,2	0,4	2,0 бар	0,8	-	-
сабзавоти консервашуда, қайлаҳои помидор	0,04	1,8	45,0 бар	2,6	3,3	126,9
Ҳиссаи маҳсулоти хӯрокворӣ дар ҳаҷми умумӣ, ба ҳисоби фоиз	5,0	3,9	78	17,8	17,6	98,9

2.4. Мавҷудияти маҳсулоти озуқаворӣ ба ҳар нафар аҳолӣ

Мавҷудияти маҳсулоти озуқа ба ҳар нафар аҳолӣ ба воситаи тарози (баланси) озуқаворӣ ба ҳисоб гирифта мешавад. Дар тарози (баланси) озуқаворӣ ҳар кадом маҳсулоти асосии озуқа аз ҷиҳати мавҷудияти умумии худи маҳсулот ва истеъмоли он дар давраи муайян нишон дода мешавад, ки маъмулан як солро дар бар мегирад. **Мавҷудияти умумии физикӣ** худи маҳсулот маҷмӯи захираи он дар оғози давра, истеҳсол ва воридоти маҳсулоти зикршуда дар ҳамон давра мебошад.

Истеъмоли умумӣ аз истеъмоли озуқа+хӯроки чорво+тухмӣ-талафот-содирот ва захираи охири давра иборат мебошад. Ба ҳар кадом давра мавҷудият ва истеъмоли ҳар кадом мол бояд мувофиқат кунад.

Дар мавриди мавҷуд будани тарози (баланси) озуқаворӣ барои якчанд сол, аз рӯи он тамоюли тағйироти мавҷудияти умумӣ, воридот, содирот, инчунин барои истеъмоли аҳолӣ ва барои хӯроки чорво мавҷуд будани озуқавориро мушоҳида кардан мумкин аст. Агар мавҷудияти умумии захираи озуқаворӣ барои истеъмол ба шумораи аҳолӣ тақсим карда шавад, дар он сурат нишондиҳандаи муҳим ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ барои як сол мавҷуд будани озуқаворӣ ҳосил мешавад. Нишондиҳандаи мавҷудияти озуқаворӣ дар миқёси миллӣ ба ҳисоби миёна оварда шудааст ва дар он манбаи дастрас будан ба хонавода (имконияти истеҳсол, дарёфт кардан ё гирифтани озуқа бо ҳар усул) ба назар гирифта намешавад.

Ҷадвали 7: Истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳар нафар аҳолӣ

(ба ҳар нафар аҳолӣ, кг. дар як моҳ)

	нимсолаи I с.2023	нимсолаи I с.2024
маҳсулоти ғалладона (ба ҳисоби орд)	12,6	14,3
картошка	3,3	3,6
сабзавоту полизӣ	7,9	8,8
меваҷоту буттамева	2,6	2,6
қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ	1,3	1,5
гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	2,0	2,1
шир ва маҳсулоти ширӣ	3,3	3,7
тухм, дона	13	15
равғани растанӣ	1,5	1,7
моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,1	0,2

Манбаъ: Тадқиқоти буҷети хонаводаҳо

ФАСЛИ III. ДАСТРАС БУДАНИ ОЗУҚАВОРӢ

Мафҳуми дастрас будани озуқаворӣ маънии онро дорад, ки ҳамаи аъзои хонавода барои дарёфти маҳсулоте, ки талаботашонро ба истеъмоли озуқавории хушсифат барои зиндагии солиму фаъолона қонеъ мекарда бошад, манбаи кофӣ дар ихтиёр доранд. Аъзои хонавода маҳсулотро метавонад ба воситаи истеҳсол барои истеъмолоти худ ба даст орад, аз бозор харидорӣ кунад, ё ҳамчун маҳсулоти хайрия дастрас намояд.

3.1. Таҳлили нархҳои истеъмолӣ

Дар моҳи июни соли 2024-ум аз маҳсулоти хӯроквории мушоҳидашуда, нархи молҳои зерин, асосан аз ҳисоби: маҳсулоти нону бӯлка ва ярмаҳо дар умум – 0,3 фоиз (ярмаи марҷумак – 6,4 фоиз, ярмаи ҷавӣ– 1,4 фоиз, кулчақандҳо – 0,9 фоиз, орд, макарон ва тушбера - 0,7 фоиз); маҳсулоти шири, панир ва тухм – 0,3 фоиз (тухм – 1,1 фоиз, шири холис – 0,5 фоиз, ширқиём бо қанд ва йогурт – 0,1 фоизӣ); мевагиҳо – 1,8 фоиз (харбуза – 10,4 фоиз, тарбуз – 7,6 фоиз, банан - 0,9 фоиз ва себ – 0,5 фоиз); сабзавот дар маҷмӯъ - 9,7 фоиз (бодиринг - 27,3 фоиз, помидор - 8,5 фоиз, картошка – 0,9 фоиз, карам ва бехпиёз – 0,5 фоизӣ) арзон шудааст. Зимнан, дар моҳи ҷорӣ нархи равған ва чарбу – 3,5 фоиз, маҳсулоти гӯштӣ – 2,6 фоиз (гӯшти гов – 4,2 фоиз, гӯшти гӯсфанд – 0,2 фоиз), сабзӣ - 4,4 фоиз ва биринҷ - 0,3 фоиз қимат шудааст (ниг. ба ҷадвали 8, замимаи 4).

Ҷадвали 8. Сатҳи нархи миёнаи маҳсулоти алоҳидаи озуқа дар бахши истеъмолӣ ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ дар ҷадвали зер оварда шудааст:

дар охири давра, бо сомонӣ ва дирам ба 1 кг, литр, дона

	2023 г.		2024 г.					
	март	*декабр*	*январ*	*феврал*	*март*	*апрел*	*май*	*июн*
гӯшти гов	64,43	67,57	67,15	67,82	69,12	70,82	70,89	84,78
равғани чорво	58,70	57,52	64,65	64,65	65,36	63,39	63,41	64,45
равғани пахта	19,43	15,32	14,79	14,66	14,82	14,65	14,64	15,41
шири рехташаванда	6,69	6,82	6,87	6,64	6,90	6,56	6,46	6,44
тухм (10 дона)	13,75	12,26	12,40	12,42	12,40	9,99	9,95	9,77
шакар	10,03	12,36	12,19	12,20	12,24	12,03	12,03	11,87
намак	1,67	1,86	1,86	1,88	1,86	2,00	2,00	2,00
орди навъи 1-ум	6,42	6,76	6,72	6,65	6,65	6,04	6,05	6,00
нони орди навъи 1-ум	3,78	4,07	4,08	4,08	4,08	4,47	4,76	4,67
биринҷ	14,50	16,94	20,80	20,98	21,50	21,81	21,83	22,70
картошка	5,09	4,98	4,95	4,96	5,04	5,35	4,92	4,99
бехпиёз	8,80	3,08	3,17	3,00	3,06	2,41	2,41	2,22
сабзӣ	4,35	2,62	2,48	2,39	2,47	3,13	3,12	3,22
себ	8,67	7,46	7,80	8,63	9,35	12,45	11,83	12,08
арақ	22,47	22,78	22,89	23,00	23,00	20,99	20,97	21,81

Аз аввали соли 2024 нархи маҳсулоти зерин аз ҷумла; маҳсулоти гӯштӣ – 6,2 фоиз (гӯшти гов – 9,7 фоиз ва гӯшти гӯсфанд – 7,4 фоиз); мевагиҳо – 15,3 фоиз, равған ва чарбу – 6,5 фоиз, маҳсулоти каннодӣ – 3,4 фоиз, қахваю чой– 6,1 фоиз ва нӯшокиҳои беспирт – 1,8 қимат шудааст.

Зимнан, нархи тухм – 17,1 фоиз, сабзавот – 8,2 фоиз, орд- 4,4 фоиз, шакар – 3,9 фоиз ва шир – 1,4 фоиз арзон шудааст.

Графики 7: Ҳисоби миёнаи ҳармоҳаи нархи картошка, сомонӣ/кг

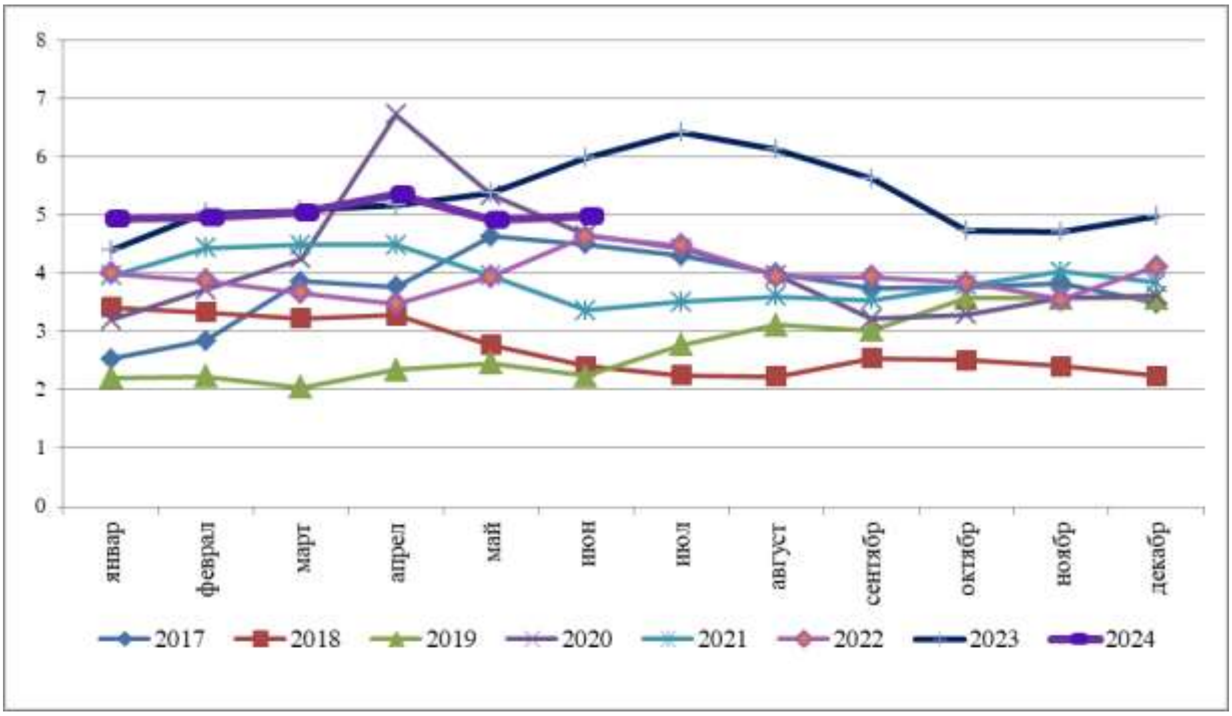

Картошка. Нархи картошка вобаста ба тамоюлоти мавсим, ҳамчунин ба тамоюлоти талаботу пешниҳод алоқаманд аст. Нархи баланди мавсимӣ дар семоҳаи дуюми ҳар сол то ҳосили нави аввалин қайд карда мешавад.

Дар моҳи марти соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 5,09 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи марти соли 2022 -ум 38,7 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи июни соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 5,99 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2022 -юм 29,1 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи сентябри соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 6,42 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2022 -юм 62,9 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи декабри соли 2023 нархи 1 килограмм картошка 4,98 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2022 -юм 20,9 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи марти соли 2024 нархи 1 килограмм картошка 5,04 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи марти соли 2023 -юм 0,1 фоиз кам шудааст ва дар моҳи июни соли 2024 нархи 1 килограмм картошка 4,99 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2023 -юм 16,7 фоиз кам шудааст (ниг. ба графики 7).

Орд. Графики 8: Ҳисоби миёнаи моҳонаи нархҳои чакана ба орд, сомонӣ /кг

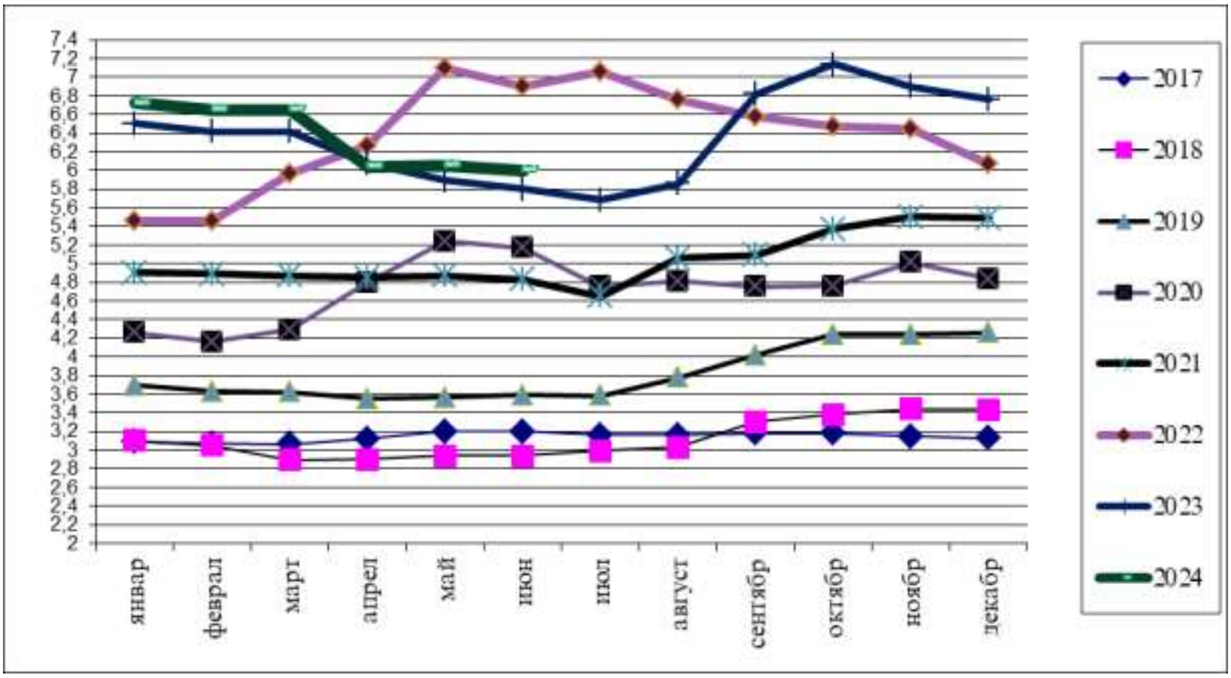

Орд. Дар моҳи марти соли 2023 нархи 1 килограмм орд 6,42 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи марти соли 2022 -юм 7,5 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи июни соли 2023 нархи 1 килограмм орд 5,80 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2022 -юм 15,9 фоиз кам шудааст. Дар моҳи сентябри соли 2023 нархи 1 килограмм орд 3,72 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи сентябри соли 2022-юм 0,5 фоиз кам шудааст ва дар моҳи декабри соли 2023 нархи 1 килограмм орд 6,76 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи декабри соли 2022-юм 11,4 фоиз зиёд шудааст. Дар моҳи марти соли 2024 нархи 1 килограмм орд 6,65 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи марти соли 2023 -юм 3,6 фоиз зиёд шудааст ва дар моҳи июни соли 2024 нархи 1 килограмм орд 6,00 сомониро ташкил кард, ки нисбат ба моҳи июни соли 2023 -юм 3,8 фоиз зиёд шудааст (ниг. ба графики 8).

3.2. Даромад ва хароҷот

Маълумотҳо дар бораи даромаду хароҷот аз тадқиқоти буҷети хонаводаҳо гирифта шудаанд, аз 1 - уми январи соли 2009 сар карда, дар заминаи тадқиқоти ҳар семоҳаи дар 3000 хонавода гузаронидашуда ва маълумотҳои соли 2008 бошанд, дар заминаи тадқиқоти ҳармоҳаи 925 хонавода гирифта шудаанд, ки аз фаслҳои зерин иборатанд: иттилооти демографӣ оид ба ҳайати оила, манзил ва зерсохтор, ҳаҷми истеъмолот дар оила, аз он ҷумла истеҳсолоти мустақилона, фаъолияти иқтисодӣ дар соҳаҳои кишоварзӣ ва ғайри кишоварзӣ.

3.2.1. Даромад

Даромади номиналии миёнаи пулии ҳар нафар дар нимсолаи якуми соли 2024 нисбат ба нимсолаи якуми соли 2023 -юм 5,6 фоиз зиёд, 917,46 сомониро дар як моҳ ташкил дод, даромади ҳақиқии пулӣ ба ҳар нафар 1,9 фоиз зиёд шуд (ниг. ба ҷадвали 9).

Ҷадвали 9: Нишондиҳандаҳои таъминот

	нимсолаи I с.2023	нимсолаи I с.2024
Даромади пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ (сомонӣ/ моҳ)	869,09	917,46
Афзоиши даромадҳои ҳақиқӣ (ба ҳисоби фоиз)	128,0	101,9
Ҳисоби миёнаи музди номиналии меҳнат	1949,61	2202,85
Афзоиши ҳақиқии музди меҳнат (ба ҳисоби фоиз)	111,9	109,1
Хароҷоти пулӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ (сомонӣ/моҳ)	1056,68	1110,51
Афзоиши ҳақиқии хароҷот (ба ҳисоби фоиз)	149,7	101,4

Манбаъ: Таҳқиқоти буҷети хонаводаҳо ва маълумоти омори ҷорӣ

Манбаи муҳимтарини даромади пулии хонаводаҳо дар нимсолаи якуми соли 2024 мисли пештара даромади меҳнатӣ - 42,3 фоиз, пардохти нафақа ва кӯмакпулӣ - 5,9 фоиз ва мадохилот аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ - 13,7 фоиз мебошад.

3.3. Камбизоатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

Камбизоатӣ ва бо озуқаворӣ таъмин набудан бо ҳам зич алоқамананд. Бо озуқаворӣ ва бо хӯрок таъмин набудан ба таври зайл тавсиф карда мешавад: «Одамон аз захираи кофии озуқаи бехавф ва серғизо, ки инкишофи мӯътадил, ҳаёти фаъол ва солимро таъмин менамояд, доимӣ ва мӯътамад баҳраманд нестанд. Ин вазъият дар натиҷаи ба андозаи кофӣ мавҷуд набудани озуқаворӣ, нокифоя будани қобилияти харидорӣ, тақсимоти нобаробар ё дар хонавода нобаробар ва ғайриқаноатбахш истеъмол шудани озуқаворӣ рӯй доданаш мумкин аст. Бо озуқаворӣ таъмин набудан, чандон баланд набудани сатҳи тандурустӣ ва беҳдошт, таҷрибаи нодурусти нигоҳубин ва хӯрондан сабабҳои асосии сатҳи бади таъминот буда метавонад. Бо озуқаворӣ ба таври кофӣ таъмин набудан метавонад доимӣ, мавсимӣ ё муваққатӣ бошад.

3.3.1. Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонаводаҳое, ки беш аз нисфи даромади худро барои маҳсулоти хӯрокворӣ сарф менамоянд

Бо озуқаворӣ таъмин набудани хонавода маънои чунин вазъиятро дорад: ба одамон озуқавории хушсифату барои саломатӣ бехавф, ки талаботи ба гизодоштаашонро қонеъ мекарда бошад ва барои ҳаёти фаъолонаю солимашон зарур мебошад, доимо аз ҷиҳати миқдори маҳсулот, иҷтимоӣ ва иқтисодӣ ба миқдори кофӣ дастрас нест.

Дар нимсолаи якуми соли 2024 нисбат ба нимсолаи якуми соли 2023 ҳиссаи хароҷот ба озуқаворӣ дар шаҳрҷойҳо 4,5 банди фоиз, ва дар деҳот 4,6 банди фоиз зиёд шудааст. (ниг. ба ҷадвали 10).

Ҷадвали 10: Ҳиссаи хароҷоти истеъмолии хонаводаҳо барои маҳсулоти хӯрокворӣ

(ба ҳисоби фоиз)

	нимсолаи I с.2023	**нимсолаи I с.2024**
Ҷумҳурии Тоҷикистон	**46,5**	**51,4**
аз он ҷумла:		
аҳолии шаҳр	51,1	55,6
аҳолии деҳот	43,0	47,6
Минтақаҳо		
ш.Душанбе	53,5	60,9
ВМКБ	44,2	44,4
Вилояти Суғд	46,8	51,5
Вилояти Хатлон	42,6	48,3
НТҶ	47,2	50,4

ФАСЛИ IV. ИСТЕЪМОЛОТ ВА ҲАЗМКУНӢ

Истеъмоли озуқаворӣ ба интихоб, таркиб, тайёр ва тақсим кардани озуқаворӣ дар оила мансуб аст. Ҳазмкунӣ қобилияти хӯрокро қабул карда, ба қувва табдил додани организми инсон мебошад. Барои истеъмоли озуқаворӣ парҳезгории дахлдорро донистан ва дар оила озуқавориро тақсим карда тавонистан зарур аст. Барои он, ки организм хӯрокро ҳазм карда тавонад, на танҳо вояи хӯроки хушсифат, балки муҳити барои саломатии инсон форам, инчунин барои нӯшидани об созгор, аз хизмати асосии тиббӣ баҳраманд будан, хӯрок пухта тавонистан ва усулҳои нигоҳдории озуқавориро донистан лозим аст. Нишондиҳандаи ниҳоии бехатарии озуқаворӣ вазъи таомхӯрии аҳолӣ мебошад.

4.1. Озуқаворӣ истеъмол кардани аҳолӣ

Яке аз тарзҳои ошкоркунии ҳисоби истеъмоли килокалория бо озуқаворӣ ва хӯроки мукаммал таъмин набудани як аъзои хонавода дар як рӯз мебошад.

Дар нимсолаи якуми соли 2024 истеъмоли килокалория ба як нафар узви хонавода 2811,14 килокалорияро дар як шабонарӯз ташкил кард, ки аз меъёри тавсиянамудаи Ташкилоти Умумиҷаҳонии Тандурустӣ (дар як рӯз 2100 килокалория) андаке зиёд аст.

Дар нимсолаи якуми соли 2024 истеъмоли нон ва маҳсулоти нонӣ ба ҳисоби миёна ба як нафар узви хонавода 85,7 килограммро ташкил медиҳад.

Умуман дар ҷумҳурӣ дар нимсолаи якуми соли 2024 истеъмоли картошка ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ 21,5 кг, сабзавоту полизӣ 52,7 кг, шир ва маҳсулоти ширӣ 22,4 кг, гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ 12,9 кг, равғани растанӣ ва дигар равғанҳо 10,3 кг, тухм 90 дона, қанду шакар ва маҳсулоти қаннодӣ 9,5 кг, меваҷот 15,9 кг-ро ташкил кардааст. Таносуби бештари хароҷоти хонаводаҳо барои хариди маҳсулоти хӯрокворӣ ба маҳсулоти нонӣ 31,9 фоиз рост меояд.

Графики 9: Сохтори арзиши маҷмӯи маҳсулоти озуқа дар моҳи июни солҳои 2023-2024
(дар охири моҳ, ба ҳисоби фоиз, ба як нафар)

Дар бораи истеъмоли маҳсулоти хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар нафар аҳолӣ дар хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар замимаи 6 маълумоти муфассал оварда шудааст.

Ҷадвали 11: Таркиби моддаҳои ғизобахши маҳсулоти истеъмолшуда дар як шабонарӯз (бе пиво ва вино)

	Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз	**аз он ҷумла:**		**Ба як узви хонавода дар як шабонарӯз**	**аз он ҷумла:**	
		дар шаҳрҳо	**дар деҳот**		**дар шаҳрҳо**	**дар деҳот**
	нимсолаи I с.2023			**нимсолаи I с.2024**		
сафеда, грамм	63,88	69,65	60,26	73,40	84,46	66,72
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	20,06	22,79	18,35	23,13	26,38	21,17
равған, грамм	80,84	91,83	73,95	89,59	110,83	76,77
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, грамм	15,26	18,82	13,03	16,65	19,08	15,18
Карбогид-ридҳо, грамм	375,34	396,87	361,84	427,39	486,33	391,81
Калориянокии маҳсулоти истеъмол-шуда, к/кал	2485,27	2693,76	2354,59	2811,14	3282,16	2526,81
аз он ҷумла дар маҳсулоти чорво, к/кал	254,81	299,00	227,10	281,78	320,32	258,52

4.2. Нишондиҳандаҳои бехатарии озуқаворӣ, ки ба даромадҳои аҳолӣ вобаста нестанд

4.2.1. Беморӣ

Ҷадвали 12: Беморшавии аҳолӣ ба бемориҳои сирояткунанда

(ҳодиса)

Бемориҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	2022	2023	семоҳаи II 2023	семоҳаи II 2024
Ҳамагӣ	39571	33365	7382	6257
Бемории сирояткунандаи шадиди рӯда	21719	17351	3825	2473
аз он ҷумла:				
исҳоли хунини бактериалӣ	130	115	16	13
Гепатитҳои шадиди вирусӣ	4900	4336	352	683
Бемории сил	3623	3850	1081	1060
Брутселлёз	517	613	281	229
Бемориҳои паразитарӣ	41745	38007	9832	9879

Дар семоҳаи дуюми соли 2024 нисбат ба семоҳаи дуюми соли 2023 -юм камшавии ба бемориҳои сирояткунанда гирифтор шудани аҳолӣ 15,2 фоиз ба қайд гирифта шудааст.

Бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 39,5 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунандаро ташкил медиҳанд. Ба ҳиссаи бемориҳои гепатитҳои шадиди вирусӣ 10,9 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунанда рост меояд.

Нисбат ба семоҳаи дуюми соли 2023 бақайдгирии бемориҳои паразитарӣ 0,5 зиёд шудаанд.

Нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 35,3 фоиз, брутселлёз 18,5 фоиз, бемории сил 1,9 фоиз ва бемориҳои исҳоли хунини бактериалӣ 18,8 фоиз кам шудааст.

Ҷадвали 13: Ба бемориҳои сирояткунанда гирифтор шудани кӯдакони 0-14 сола

(ҳодиса)

Бемориҳои сирояткунанда ба қайд гирифта шудаанд	**2022**	**2023**	**семоҳаи II 2023**	**семоҳаи II 2024**
Ҳамагӣ	27047	21633	4541	3774
Бемории сирояткунандаи шадиди рӯда	16336	12547	2874	1821
аз он ҷумла:				
Гепатитҳои шадиди вирусӣ	4508	3923	290	616
Бемории сил	216	212	52	63
Брутселлёз	85	103	59	51
Бемориҳои паразитарӣ	26730	24666	6292	6317

Дар семоҳаи дуюми соли 2024 нисбат ба семоҳаи дуюми соли 2023 бақайдгирии бемориҳои сирояткунанда дар кӯдакони синни то 14 сола 16,9 фоиз кам шудааст.

Бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 48,3 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунандаро ташкил медиҳанд. Ба ҳиссаи бемориҳои гепатитҳои шадиди вирусӣ дар кӯдакони синни то 14 сола 16,3 фоизи шумораи умумии бемориҳои сирояткунанда рост меояд.

Нисбат ба семоҳаи дуюми соли 2023 бақайдгирии бемориҳои сирояткунандаи шадиди рӯда 36,6 фоиз ва бемориҳои паразитарӣ 0,4 фоиз кам шудааст.

Нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта бемориҳои сил 21,2 фоиз зиёд шудааст.

4.2.2. Таваллуд, фавт, афзоиши табиӣ

Дар моҳҳои январ - июни соли 2024 мақомоти сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ (САҲШ) - 113,7 ҳазор[1] кӯдакони навзоди дар мӯҳлатҳои дар асоси қонун муайян кардашуда (бе назардошти сабти барқароркунии таваллудҳои солҳои пешин) ва 16,7 ҳазор шахсони фавтида, аз он ҷумла 0,9 ҳазор кӯдакони синни то 1 сола фавтидаро ба қайд гирифтаанд.

Коэффитсиенти умумии таваллуд ва коэффитсиенти умумии фавт аз рӯи баҳои пешакӣ мутаносибан ба 1000 нафар аҳолӣ 22,0 ва 3,2 нафар рост омадааст.

Ҷадвали 14: Бақайдгирии таваллуд ва фавт дар мақомоти сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ (САҲШ) дар солҳои 2022-2024

	шумораи таваллуди ба қайд гирифташуда, ҳамагӣ дар мӯҳлати дар асоси қонун муайяншуда		*шумораи шахсони фавтидаи ба қайд гирифташуда*		*афзоиши табиии аҳолӣ*	
	нафар	*ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта*	*нафар*	*ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта*	*нафар*	*ба ҳисоби фоиз нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта*
соли 2022						
семоҳаи 1	54723	99,6	8753	96,2	45970	100,2
семоҳаи 2	55426	114,2	7582	93,8	47844	118,2
семоҳаи 3	53790	110,0	7400	59,2	46390	127,4
семоҳаи 4	66717	105,2	7371	79,0	59346	109,7
дар як сол	230654	106,9	31106	79,7	199548	112,8
соли 2023						
семоҳаи 1	54078	98,8	9032	103,2	45046	98,0
семоҳаи 2	52752	95,2	7952	104,9	44800	93,6
семоҳаи 3	60113	111,8	7651	103,4	52462	113,1
семоҳаи 4	7297,6	109,4	7972	108,2	65004	109,5
дар як сол	239919	104,0	32607	104,8	207312	103,9
соли 2024						
семоҳаи 1	57097	105,6	8533	94,5	48564	107,8
семоҳаи 2	56646	107,4	8183	102,9	48463	108,2

[1] Мувофиқи методологияи баҳисобгирии шумораи аҳолӣ ва дигар нишондиҳандаҳои демографӣ, таваллудҳои бақайдгирифташудаи дар давоми соли тақвимӣ ба инобат гирифта мешавад

Графики 10: Коэффитсиенти умумии таваллуд ба 1000 нафар аҳолӣ дар сатҳи минтақаҳо

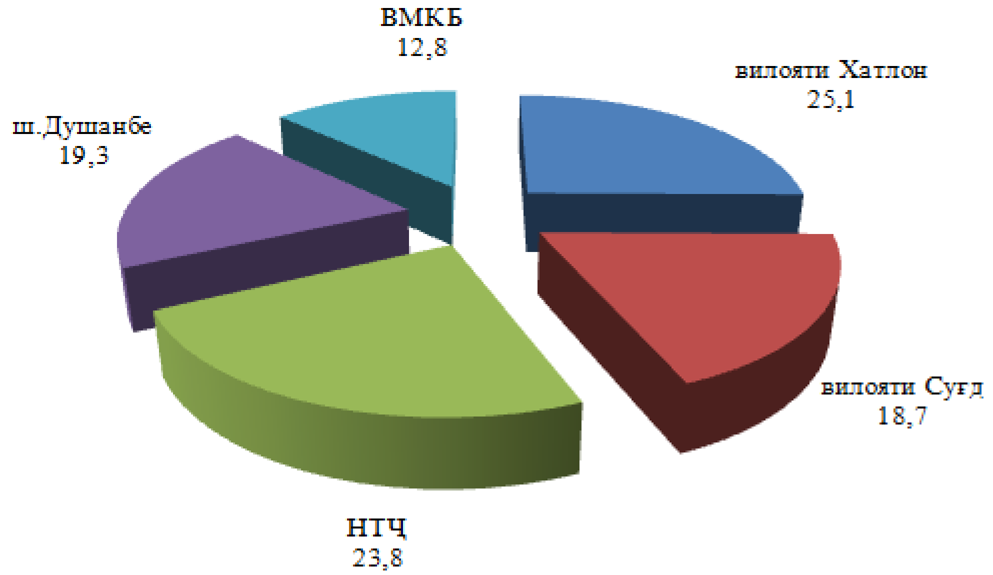

Графики 11: Коэффитсиенти умумии фавт ба 1000 нафар аҳолӣ дар сатҳи минтақаҳо

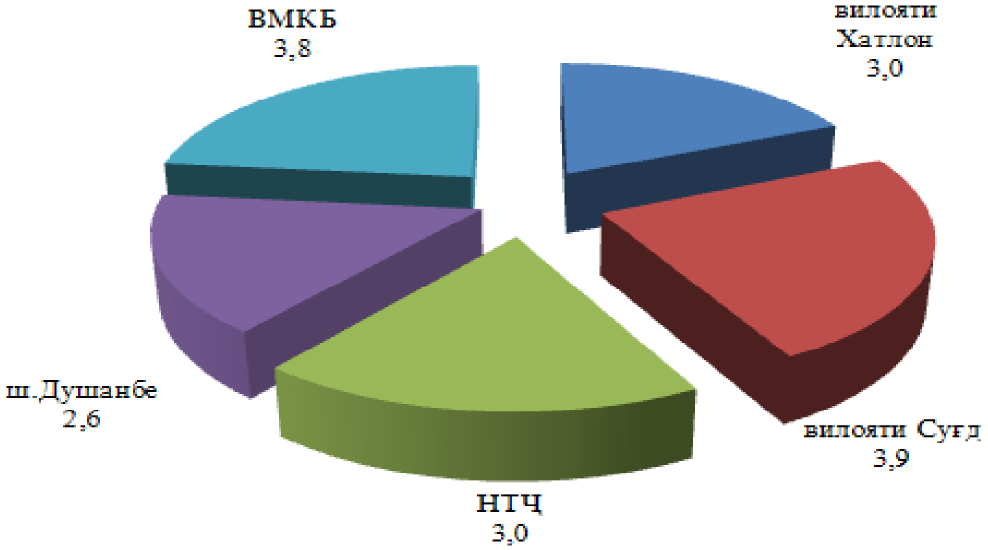

Дар моҳҳои январ - июни соли 2024 нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 дар ҷумҳурӣ бақайдгирии таваллуд 6,5 фоиз зиёд шудааст. Зиёдшавии бақайдгирии таваллуд дар ҳамаи минтақаҳо мушоҳида шудааст, ба ғайр ВМКБ. Дар вилояти Хатлон зиёдшавии бақайдгирии таваллуд 3,8 фоиз (46,6 ҳазор нафар), дар вилояти Суғд 6,5 фоиз (27,3 ҳазор нафар), дар шаҳри Душанбе 11,6 фоиз (12,0 ҳазор нафар)

ва дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ 9,8 фоиз (26,3 ҳазор нафар). Дар ВМКБ бақайдгирии таваллуд 4,1 фоиз кам шуда, 1,5 ҳазор кӯдаки навзодро ташкил намудааст.

Ҷадвали 15: Шумораи таваллуд, фавт ва афзоиши табиии аҳолӣ дар моҳҳои январ - июни солҳои 2023 -2024

	шумораи таваллудҳои ба қайд гирифташудаи дар мӯҳлати дар асоси қонун муайян шуда		*шумораи шахсони фавтида*		*афзоиши табиии аҳолӣ*	
	2023	*2024*	*2023*	*2024*	*2023*	*2024*
	нафар					
Ҷумҳурӣ	**106830**	**113743**	**16984**	**16716**	**89846**	**97027**
аз он ҷумла:						
ВМКБ	1558	1494	486	445	1072	1049
Вилояти Суғд	25651	27321	5803	5679	19848	21642
Вилояти Хатлон	44910	46620	5900	5649	39010	40971
ш.Душанбе	10770	12023	1511	1640	9259	10383
НТҶ	23941	26285	3284	3303	20657	22982

Бақайдгирии шахсони фавтида дар моҳҳои январ - июни соли 2024 нисбат ба ҳамин давраи соли 2023-юм 1,6 фоиз кам шуда, 16,7 ҳазор нафарро ташкил дод. Камшавии бақайдгирии шахсони фавтида дар ҳамаи минтақаҳои ҷумҳурӣ мушоҳида шудааст, ба ғайр аз шаҳри Душанбе ва НТҶ. Дар вилояти Хатлон бақайдгирии шахсони фавтида – 4,3 фоиз кам шуда (5,6 ҳазор фавт), дар вилояти Суғд – 2,1 фоиз (5,7 ҳазор фавт), дар ВМКБ – 8,4 фоиз кам шуда, (445 фавт)-ро ташкил намуд. Дар шаҳри Душанбе бақайдгирии шахсони фавтида – 8,5 фоиз зиёд шуда, 1,6 ҳазор фавт ва дар шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ – 0,6 фоиз (3,3 ҳазор фавт)-ро ташкил намуд.

Афзоиши табиии аҳолӣ аз рӯи маълумоти пешакӣ дар моҳҳои январ-июни соли 2024 нисбат ба ҳамин давраи соли 2023 ба андозаи 8,0 фоиз зиёд шуда, 97,0 ҳазор нафар ё ба 1000 нафар аҳолӣ 18,8 нафар рост омадааст.

Ҷадвали 16: Шумораи аҳолӣ

Бо назардошти шумораи таваллудшудагон, фавтидагон ва муҳоҷират шумораи аҳолӣ (аз рӯи ҳисобҳои пешакӣ) то 1 -уми июли соли 2024 ташкил дод:

	шумораи аҳолӣ ба 1.07. с.2024-ум, ҳазор нафар	*нисбат ба ҳамин давраи соли 2023, (бо фоиз)*
Ҷумҳури Тоҷикистон	10382,1	102,2
аз он ҷумла:		
ВМКБ	234,3	100,7
Вилояти Суғд	2938,3	101,7
Вилояти Хатлон	3737,6	102,4
ш.Душанбе	1252,9	102,0
НТҶ	2219,0	102,6

МЕТОДОЛОГИЯ

1. Методологияи таҳлили бехатарии озуқаворӣ

«Бехатарии озуқаворӣ ва ғизо ҳамон вақт таъмин ҳисобида мешаванд, ки агар озуқаврии мувофиқ (аз нуқтаи назари миқдор, сифат, бехатар будан, аз ҷиҳати иҷтимоию фарҳангӣ маъқул), ***мавҷуд*** ва ***дастрас*** бошад ва ҳамаи шахсон ***ҳамавақт*** барои таъмини ҳаёти фаъол ва солим чунин озуқавориро қаноатмандона ***истеъмол ва ҳазм*** кунанд».

Мавҷуд будан: бехатар ва кофӣ будани озуқаворӣ аз ҷиҳати миқдор ва сифат

Дастрас будан: ҳамаи хонаводаҳо ва ҳамаи аъзои онҳо барои харидории миқдори зарурии озуқаворӣ (аз ҳисоби истеҳсолот, харид ва ёрӣ) ба қадри кофӣ захира доранд;

Истеъмолот ва ҳазм донистани ҳолати саломатӣ ва шароити тозагӣ (санитарӣ) барои он зарур аст, ки организми инсон озуқавориро истеъмол ва ҳазм карда тавонад.

Устуворӣ доимо мавҷуд ва дастрас будани ғизо, истеъмол ва ҳазм кардани хӯрокворӣ мебошад. Агар озуқаворӣ мунтазам дастрас набошад, баъзе шахсон аз норасоии доимӣ ё муваққатии озуқаворӣ азият мекашанд.

Барои фаҳмо шудан, ҳамаи чор ҷиҳати бехатарии озуқаворӣ ва ғизо дар расми зер оварда шудааст:

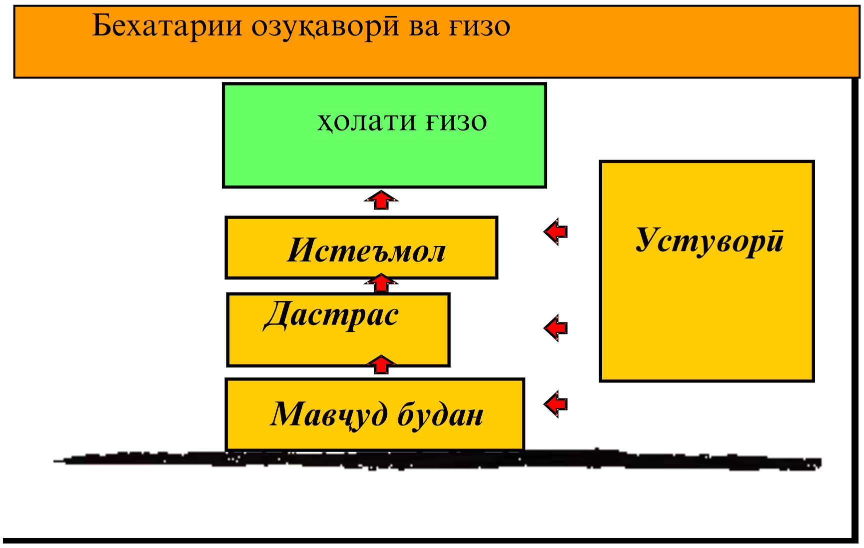

Барои хонаводаҳо ва шахсони ҷудогона, ки дар ҷамъият зиндагӣ мекунанд, барои таъмини бехатарии озуқаворӣ мавҷуд будани чор самт зарур аст. Ин самтҳо бояд якбора дар ҳамаи сатҳи хонавода ва шаҳрванди ҷудогона (**сатҳи хурд**) то сатҳи ҷамоат (шаҳрак, ноҳия, вилоят), ки онҳо ба **сатҳи миёна дохил** мебошанд, то сатҳи миллӣ ё умумиҷаҳонӣ яъне, **сатҳи калон,** таъмин бошанд.

Барои мақсадҳои мониторинги бехатарии озуқаворӣ нишондиҳандаи хеле муҳимро (мувофиқ) интихоб намудан ва онро мунтазам чен кардан зарур аст.

Усули тартиб додани тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи намудҳои хӯрокворӣ (асосӣ):

Тарози (баланси) озуқаворӣ аз рӯи маҳсулоти заминавии хӯрокворӣ, асосӣ тартиб дода шудааст.

Ҳангоми тартиб додани тарози озуқаворӣ нишондиҳандаи маҳсулоти захира аз тарози соли гузашта гирифта шудааст, яъне захираи охири соли гузашта, захираи то 1 январи соли ҷорӣ шуда метавонад. Оид ба воридоту содироти маҳсулот маълумотҳои расмӣ, аз рӯи истеҳсолот - маълумотҳои таъҷилӣ (пешакӣ) истифода бурда шудаанд.

Бо назардошти масоҳати киштшуда бо зироатҳои кишоварзӣ ва бо истифодаи масрафи аслии 1 гектар кишт, хароҷоти тухмӣ муайян карда шудааст. Ҳисобу китоб талофот дар асоси меъёрҳои муқарраршудаи расмӣ амалӣ карда мешавад.

Барои муайян намудани сарфи тухм барои чӯҷабарорӣ, миқдори аслии чӯҷаҳо ва маводи меъёрӣ оид ба чӯҷабарорӣ аз шумораи тухми гузошташуда ба ҳисоб гирифта шудаанд.

Озуқаворӣ, ки аҳолӣ истеъмол мекунад, инчунин хароҷоти хӯроки чорво дар асоси маълумотҳои тадқиқоти буҷети 3000 хонавода ҳисоб карда шудааст. Дар мавриди ҳисоби истеъмоли гӯшт аз тарафи аҳолӣ низ миқдори гӯште, ки барои риояи анъанаҳои миллӣ (дар вақти маросимҳои дафн, тӯй, маросимҳои динӣ-идҳои мазҳабӣ, миллӣ ва ғайра) сарф карда шудаанд, ба назар гирифта шудааст.

Тафсирот

Шахсони 16-сола ва калонсолтар, ки дар давраи тадқиқот (таҳлилшаванда) машғулият (машғулияти даромаднок) надоштанд; дар ҷустуҷӯи кор буданд, яъне ба Хадамоти давлатии шуғли аҳолӣ муроҷиат кардаанд, ё дигар усули корёбиро истифода бурдаанд; тайёр буданд ба кор шурӯъ кунанд, ***бекор*** ҳисобида мешаванд.

Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ (ММД) - нишондиҳандаи маҷмӯи фаъолияти иқтисодии мамлакат мебошад. ММД бо нархҳои асосию бозорӣ (ММД-и номиналӣ) ва бо нархҳои муқоисавӣ (ММД ҳақиқӣ) ҳисоб карда мешавад.

Нишондиҳандаи кӯтоҳмухлати рушди иқтисодиёт – нишондиҳандаи пешакии фаъолияти иқтисодиест, ки дар асоси нишондиҳандаҳои пешакии ҳармоҳаи соҳаҳои иқтисодиёт ташаккул ёфта, рушди иқтисодиётро дар давраи муайян дарҷ менамояд.

Индекси нархҳои истеъмолии молҳо ва хизматрасонии пулакӣ ба аҳолӣ (ИНИ) тағйироти сатҳи умумии нархи молҳо ва хизматрасониро тавсиф мекунад. Индекс ченаки арзиши маҷмӯи ҳақиқии молҳо ва хизматрасонӣ дар давраи ҷорӣ нисбат ба арзиши он дар давраи асосӣ мебошад.

Музди миёнаи меҳнати номиналии ҳармоҳа бо роҳи тақсимкунии фонди аслии ҳисоб кардашудаи музди меҳнати кормандони ҳайати рӯйхат ва дуҷоякорон ба шуморае, ки барои ҳисоб кардани музди миёнаи кор қабул шудааст ва ба шумораи моҳҳои давраи ҳисобот қабул шудааст, ҳисоб карда мешавад.

Калориянокии хӯрок ба ҳар нафар аҳолӣ дар як шабонарӯз. Ғизонокии озуқаи истеъмолкардаи ҳар нафар узви хонавода, инчунин таркибҳои кимиёвии он (сафедаҳоюю равған) мебошад.

Сатҳи бекории расмӣ аз рӯи таносуби шумораи бекорони расмӣ ба қайд гирифташуда ва шумораи аҳолии дар иқтисодиёт фаъол, ба ҳисоби фоиз ҳисоб карда мешавад.

Ихтисораҳои истифодашуда:

ММД	Маҷмӯи Маҳсулоти Дохилӣ
НТҶ	Ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ
ВМКБ	Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон
ИНИ	Индекси нархҳои истеъмолӣ
НКРИ	Нишондиҳандаҳои кутоҳмӯҳлати рушди иқтисодиёт

Замимаи 1. Маълумоти мухтасари шароити обу хаво дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар семоҳаи дуюми соли 2024

Хулосаи обу ҳавосанҷӣ

Апрел. Моҳи апрели соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои нисбатан гарм ба қайд гирифта шуд.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари ноҳияҳои ҷумҳурӣ дар ҳудуди меъёри иқлимӣ, дар баъзе ноҳияҳо аз меъёри иқлимӣ 1-2^0 баланд ба қайд гирифта шуда, дар водиҳо 15+20^0 гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳӣ 12+13^0 гарм, дар ноҳияҳои кӯҳӣ 5+12^0 гарм (дар ноҳияҳои Дарвоз ва Ванҷ 14+15^0 гарм) ва дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ -3+2^0 ба қайд гирифта шуд.

Дар давоми моҳ (рӯзҳои 7-11, 17-19 ва 22-25 апрел) омӯзиши анбӯҳи ҳавои минтақаҳои ҷанубӣ боиси гармшавии речаи ҳарорати ҳаво гардида, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар водиҳо 25+31° гарм шуда, ҳарорати шабонаи ҳаво тағйир ёфта аз 6+11° то 12+17° гарм шуд. Дар ноҳияҳои кӯҳӣ тағйирёбии ҳарорати ҳаво мушоҳида шуда, рӯзона аз 9+14° гарм то 17+22° гарм (дар н.Дарвоз то 26+27^0 гарм), шабона аз -1+4° то 6+11° гарм, дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) шабона аз 8-14° хунук то -4+1°, рӯзона бошад аз 2+7° гарм то 7+12° гарм ба қайд гирифта шуд.

Воридшавии кӯтоҳмуддати анбӯҳи ҳавои нисбатан сард танҳо рӯзҳои 13-17 апрел ва 27-30 апрел мушоҳида шуда, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар бештари ноҳияҳои водибуда то 7-11° паст шуда, ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво аз нишондиҳандаҳои миёнаи дарозмуддат то 3-7° пасттар арзёбӣ гардид.

Рӯзҳои 26 - 29 апрел бо сабаби воридшавии анбӯҳи ҳавои сарду намнок аз минтақаҳои ғарб дар як қатор ноҳияҳои ҷумҳурӣ боришоти шиддатнок ва жола (аз он ҷумла дар шарқи ВМКБ низ мушоҳида гардид) ба қайд гирифта шуд.

Дар стансияҳои алоҳидаи обуҳавосанҷӣ боришоти бошиддати борон мушоҳида гардид: давоми 12 соат дар н.Ховалинг 64 мм, н.Файзобод 56 мм, ш.Кӯлоб 25 мм, н. Мӯъминобод 23 мм, н.Чормағзак 26 мм, н.Дарвоз 14 мм.

Миқдори боришоти баамаломада дар вилояти Хатлон 78-175 фоиз, дар НТҶ 47-118 фоиз, дар вилояти Суғд 17-129 фоиз, дар ВМКБ 49-136 фоиз (дар н.Мурғоб 231 фоиз ва минтақаи Булункӯл 356 фоиз) аз меъёри иқлимиро ташкил намуд.

Давраи рӯзҳои 3, 5, 27-28 апрел дар ноҳияҳои алоҳидаи НТҶ, вилоятҳои Хатлон ва Суғд шиддатнокии вазиши шамол бо суръати то 15-20м/с мушоҳида шуда, инчунин давраи рӯзҳои 6-7, 14-15, 19-25 ва 27-28 апрел дар як қатор ноҳияҳои ҷумҳурӣ раъду барқ ба амал омада буд.

Рӯзҳои 6, 7 ва 25 апрел дар ноҳияҳои алоҳидаи вилояти Хатлон чангу ғубор ба қайд гирифта шуд.

Май. Моҳи майи соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои нисбатан гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар бештари манотиқи кишвар ва аз меъёри иқлимӣ 1-3° баланд, дар баъзе ноҳияҳо дар ҳадди меъёр ба қайд гирифта шуда, дар водиҳо 20+25° гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳи ва кӯҳӣ 12+19° гарм, дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ 3+9° гармиро ташкил намуд.

Дар давоми моҳ ҳарорати ҳаво дар тамоми қаламрави кишвар тағйир ёфта, ҳарорати рӯзонаи ҳаво дар водиҳо аз 25+30° то 29+34^{0} гарм, дар вилояти Хатлон то 36+38^{0} гарм, ҳарорати шабонаи ҳаво аз 9+14° то 17+22° гарм мушоҳида шуд. Дар ноҳияҳои кӯҳӣ рӯзона аз 13+18° то 23+28° гарм (дар н.Дарвоз то 31+33° гарм), шабона аз 3+8° то 13+18° гарм, дар шарқи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон (ВМКБ) шабона аз -4+1° то 0+5° гарм, рӯзона бошад аз 7+14° то 15+17° гармӣ ба қайд гирифта шуд.

Воридшавии анбӯҳи ҳавои нисбатан сард рӯзҳои 1-3 май ва 11 май мушоҳида шуда, ҳарорати миёнаи шабонарӯзии ҳаво аз нишондиҳандаҳои миёнаи дарозмуддат то 2-4° пасттар арзёбӣ гардид.

Миқдори боришоти моҳона дар қисми зиёди ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ зиёд ба қайд гирифта шуда, дар баъзе ноҳияҳо дар ҳадди меъёр ва нисбатан кам арзёбӣ шудааст. Миқдори моҳонаи боришот дар вилояти Хатлон 19-189 фоиз, вилояти Суғд 93-275 фоиз, дар НТҶ 111-218 фоиз, ВМКБ 32-117 фоиз (дар мавзеи Қарокӯл 152 фоиз, дар н.Дарвоз 151 фоиз)-и меъёри иқлимиро ташкил намуд.

Рӯзҳои 5 май ва 17-18 май дар стансияҳои алоҳидаи обуҳавосанҷӣ боришоти бошиддат мушоҳида гардида, давоми 6 соат дар м.Ҳушёри 45 мм, дар н.Тавилдара давоми 12 соат 36 мм, дар н.Ҳамадони давоми 3 соат 21 мм, дар м.Бӯстонобод давоми 6 соат 24 мм, дар ш.Истаравшан давоми 6 соат 27мм ва н.Ҳисор давоми 9 соат 27 мм, дар ш.Душанбе давоми 9 соат 26 мм боришот мушоҳида шуд. Рӯзҳои 17-18 майи бошад, дар стансияи обуҳавосанҷии Рашт 52 мм, Тавилдара 45мм, Бӯстонорбод 49мм, стансияи барфу тармасанҷии Майхӯра 34 мм, стансияи обуҳавосанҷии Файзобод 44мм, Ҳисор ва Душанбе 30мм боришот ба қайд гирфта шуд.

Давраи рӯзҳои 3-4, 9-11, 16, 19-20, 26 ва 29 май дар ноҳияҳои алоҳидаи НТҶ, вилоятҳои Хатлон ва Суғд шиддатнокии вазиши шамол бо суръати то 16-22м/с, дар стансияи Айвоҷ то 26 м/с мушоҳида шуд.

Рӯзҳои 9-11, 16-17,19-21 май дар вилояти Хатлон ва НТҶ чангу ғубор ба қайд гирифта шуд.

Рӯзҳои 5-6, 10-12, 16-18, 25-26, 28-30 май дар ноҳияҳои алоҳидаи НТҶ, вилоятҳои Хатлон ва Суғд раъду барқ ва боридани жола мушоҳида шуд.

Июн. Моҳи июни соли ҷорӣ дар ҷумҳурӣ ҳавои мутаъдили гарм мушоҳида гардид.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар қисми зиёди ҷумҳурӣ аз меъёри иқлимӣ 1-2° баланд мушоҳида шуда, дар баъзе ноҳияҳо кухӣ дар ҳадди меъёри иқлимӣ ба қайд гирифта шуд.

Ҳарорати миёнаи моҳонаи ҳаво дар водиҳои вилояти Хатлон 28+32° гарм, дар ноҳияҳои доманакӯҳӣ 23+25° гарм, дар водиҳо вилояти Суғд 27+29° гарм, дар ноҳияҳои кӯҳии 13+16° гарм, дар баъзе ноҳияҳо то 18+21° гарм, водиҳои НТҶ 26+28° гарм, дар ғарби ВМКБ 16+24° гарм ва дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ 6+10° гармиро ташкил намуд.

Ҳарорати ҳаво дар водиҳо рӯзона 31+36° (рӯзҳои 26-27 июн то 40+42°) гарм, дар ноҳияҳои кухӣ аз 22+28° то 30+33° гарм (дар ноҳияи Дарвоз 34+36° гарм), дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ бошад, аз 9+14° то 15+20° гармӣ ба қайд гирифта шуд. Танҳо рӯзи 4 июн дар баъзе минтақаҳои кухӣ ҳарорати рӯзонаи ҳаво паст шуда, то 9+13° гармиро ташкил намуд.

Давоми моҳ дар ноҳияҳои кӯҳӣ ва баландкӯҳӣ боронҳои кӯтоҳмуддат ва дар рӯзҳои алоҳида боронҳои бошиддат ба қайд гирифта шуд.

Миқдори боришоти моҳона дар вилояти Хатлон 0-50 фоиз (дар стансияи обуҳавосанҷии Данғара 171 фоиз), дар НТҶ 24-129 фоиз (стансияҳои обуҳавосанҷии Бӯстонобод - 176 фоиз, Лахш - 177 фоиз), дар ғарби ВМКБ 46-126 фоиз (н.Рӯшон 210 фоиз), дар ноҳияҳои баландкӯҳӣ 98-291 фоиз (стансияҳои обуҳавосанҷии Мурғоб ва Карокӯл то 400 фоиз)-и меъёри иқлимро ташкил намуд.

Давраи рӯзҳои 1, 4-6, 11, 13, 20-21, 23 ва 28-29 июн дар ноҳияҳои алоҳидаи ҷумҳурӣ шиддатёбии вазиши шамол бо суръати то 15-20м/с мушоҳида гардид.

Давраи рӯзҳои 1, 4-7, 9, 12-15, 17-24, 27-28 ва 30 июн дар ноҳияҳои алоҳида раъду барқ ва боридани жола мушоҳида гардид.

Рӯзҳои 4-5, 24-30 июн дар ноҳияҳои алоҳидаи вилояти Хатлон, НТҶ чангу ғубор ба амал омада буд.

Шарҳи оби дарёҳо ва обанборҳо

Апрел. Давоми моҳи апрели соли ҷорӣ дар бештари дарёҳои ҷумҳурӣ асосан баландшавии сатҳи об мушоҳида гардида, танҳо дар дарёи Моғиёндарё пастшавии сатҳи об ба қайд гирифта шуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ, Кофарниҳон, Вахш, Зарафшон дар ҳудуд ва аз меъёр кам (49-110 фоиз) ба қайд гирифта шуд. Сарфи оби дарёҳои Исфара, Варзоб ва Ғунд бошад, аз меъёр зиёд (114-167 фоиз) мушоҳида гардиданд.

Ҳаҷми оби обанбори Норак дар давоми моҳ 258 млн. $м^3$ зиёд гардида, санаи 30 апрели соли ҷорӣ 6281 млн. $м^3$-ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 122 млн.$м^3$ кам мебошад.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 167 млн.$м^3$ зиёд гардида, санаи 30 апрели соли равон 3463 млн.$м^3$ -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 9 млн.$м^3$ зиёд мебошад.

Дурустии пешгӯиҳои обшиносӣ дар моҳи апрели соли 2024 дар умум 92 фоизро ташкил дода, баробар ба ҳамин давраи соли гузашта арзёбӣ мегарданд.

Май. Давоми моҳи майи соли ҷорӣ бо сабаби боришоти бошиддат дар ҳудуди ҷумҳурӣ баландшавии ботадриҷи сатҳи оби дарёҳои асосии ҷумҳурӣ мушоҳида гардид.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ, Вахш, Зарафшон, Кофарниҳон ва Исфара дар ҳудуд ва аз меъёр зиёд (93-195 фоиз) мушоҳида гардид.

Ҳаҷми оби обанбори Норак дар давоми моҳ 1235 млн. $м^3$ зиёд гардида, санаи 31 майи соли ҷорӣ 7516 млн. $м^3$-ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 891 млн.$м^3$ зиёд мебошад.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 25 млн.$м^3$ зиёд гардида, санаи 31 майи соли равон 3497 млн.$м^3$ -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 54 млн.$м^3$ зиёд мебошад.

Дурустии пешгӯиҳои гидрологӣ ва огоҳии баланшавии сатҳи оби дарёҳои ҷумҳурӣ дар моҳи майи соли 2024 дар умум 86 фоиз (соли 2023-юм 85 фоиз)-ро ташкил дода, нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 1 фоиз баланд ба қайд гирифта шуд.

Июн. Давоми моҳи июни соли ҷорӣ дар дарёҳои ҷумҳурӣ асосан баландшавии сатҳи об мушоҳида гардида, танҳо дар дарёҳои Ёхсӯ ва Қизилсӯ (ҷанубӣ) пастшавии сатҳи об ба қайд гирифта шуд.

Сарфи миёнаи моҳонаи об давоми моҳ дар ҳавзаи дарёҳои Панҷ (74-88 фоиз), Вахш (87-92 фоиз), Зарафшон (59-80 фоиз), Кофарниҳон (87-96 фоиз), дар ҳудуд ва аз меъёр кам ба қайд гирифта шуд. Сарфи оби дарёи Исфара бошад (137 фоиз) аз меъёр зиёд мушоҳида гардид.

Ҳаҷми оби обанбори Норак дар давоми моҳ 1042 млн. $м^3$ зиёд гардида, санаи 30 июни соли ҷорӣ 8858 млн. $м^3$-ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 4 млн.$м^3$ зиёд мебошад.

Ҳаҷми оби обанбори Қайроққум дар давоми моҳ 427 млн.$м^3$ кам гардида, санаи 30 июни соли равон 3070 млн.$м^3$ -ро ташкил дод, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 15 млн.$м^3$ кам мебошад.

Дурустии пешгӯиҳои обшиносӣ дар моҳи июни соли 2024 дар умум 89 фоиз (соли 2023 -юм 88 фоиз)-ро ташкил дода, нисбат ба ҳамин давраи ҳисоботии соли 2023-юм 1 фоиз баланд ба қайд гирифта шуд.

Замимаи 2. Индикаторҳои мақсадноки асосии СМР-2030

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2020	2022	2023	семоҳ.I с.2024	семоҳ. II с.2024[1]	Сенарияи индустриалӣ		
								2020	2025	2030
Шумораи аҳолӣ (дар охири сол)	ҳаз.нафар	8551,2	9716,8	10078,4	10288,3	10335,4	10382,1	9500	10490	11580
Суръати афзоиши воқеии ММД ба ҳисоби миёна дар як сол*	%	6,0	4,4	8,0	8,3	8,2	8,2	6,7	6,9	7,8 6-7
ММД ба ҳар нафар аҳолӣ	сомонӣ	5727,8	8922,2	11838,8	12868,8	-	-	8430	12297	17754
Маҷмӯи пасандозҳои дохилӣ нисбат ба ММД	%	13,0	21,7	38,9	-	-	-	22	26	28
Ҳиссаи маблағгузориҳои хусусӣ дар ММД	%	4,6	3,8	4,0	4,2	4,6	4,8	10	15	18
Ҳиссаи соҳаи саноат дар ММД	%	13,3	23,1	23,5	16,2	20,1	18,0	12,5-13,2	16	20-20,5
аз он ҷумла:										
-соҳаи истихроҷ	%	1,7	2,8	4,3	4,0	4,7	4,5	11-12	11-11,5	9-10
-соҳаи коркард	%	8,7	15,6	15,1	8,6	10,0	8,9	72-74	74-75	76-75,5
-истеҳсол ва тақсимоти газ, об ва энергия	%	2,9	4,7	4,1	3,6	5,4	4,6	15-16	14,0-14,5	14-14,5
Ҳиссаи соҳаи кишоварзӣ дар ММД	%	22,0	22,7	22,9	24,3	6,7	16,0	21	20,1	19-19,5
Ҳиссаи соҳаи хизматрасонӣ дар ММД (бе сохтмон)	%	41,0	34,6	33,3	41,5	51,4	46,4	37-37,5	34-34,2	28,5-29,5
Андозҳои холиси ғайримустақим дар ММД	%	12,6	9,0	9,1	10,1	13,0	11,1	12,6	12,5	12,5
Истеҳсоли нерӯи барқ, ҳамагӣ	млрд.кВт. соат	17,1	19,8	21,4	21,9	5,3	5,1	26,2	37,5	40,7
Истеҳсоли нерӯи барқ дар НБО	млрд.кВт. соат	16,8	18,1	19,9	20,6	4,6	4,8	24,5	34,4	37,6
Истеҳсоли нерӯи барқ ба ҳар нафар аҳолӣ	ҳаз.кВт. с/наф	2,0	2,0	2,1	2,2	0,5	0,5	2,78	3,64	3,67

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2020	2022	2023	семоҳ.I с.2024	семоҳ. II с.2024[1]	Сенарияи индустриалӣ		
								2020	2025	2030
Афзоиши ҳаҷми истеҳсоли саноатӣ (нисбат ба соли 2023)	%	111,3	108,8	109,7	112,0	108,0	108,3	160	260	400
Истихроҷи нафт	ҳаз.тонна	24,6	24,5	24,9	18,0	3,7	3,8	25,0	30,0	36,0
Истихроҷи газ	ҳаз.м^3	4102	678,0	810,0	390,4	77,0	77,7	4600	5000	6000
Истихроҷи ангишт	млн.тонна	1,0	2,0	2,4	2,1	0,2	0,7	4,05	6,9	10,3
Гардиши бор	млрд.т.км	6,0	7,6	10,3	12,1	2,7	3,1	7,9	9,2	12,3
Мусофиргардиш	млрд.мус.км	9,2	8,0	9,9	11,6	3,1	3,6	13,2	15,5	20,6
Дарозумрии чашмдошт ҳангоми таваллуд,	сол	73,6	х	76,3	х	х	х	75,7	77,8	80,0
аз ҷумла: - мардон		71,8	х	74,7	х	х	х	73,8	75,9	78,0
-занон		75,6	х	77,9	х	х	х	77,7	80,0	82,2
Ҳиссаи шахсони дорои таҳсилоти касбӣ дар байни аҳолии ба кор машғул,	%	26	24,7[xx]	х	24,7[xx]	х	х	на кам аз 30	на кам аз 50	на кам аз 60
аз ҷумла дар байни занон		20	22,5[xx]	х	22,5[xx]	х	х	на кам аз 24	на кам аз 40	на кам аз 50
Афзоиши музди меҳнати воқеӣ (афзоиши миёна дар як сол)	%	1,8	-3,9	7,2	10,3	х	х	5		
Таносуби музди меҳнати занон бо музди меҳнати мардон	%	61,1	66,7	61,5	64,0	х	х	65	70	75
Фарогирии кӯдакони аз 3 то 6 сола ба муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ	% ба гурӯҳи синну сол	9,1	9,6[1]	8,8	х	х	х	30	40	50
Ҳисоби миёнаи солҳои хониш дар мактаб	сол	9,6	х	х	х	х	х	10	11	12

Номгӯи индикаторҳо	Воҳиди ченак	2015	2020	2022[1]	2023	семоҳ.I с.2024	семоҳ. II с.2024[1]	Сенарияи индустриалӣ		
								2020	2025	2030
Хароҷотҳои умумӣ ба соҳаи илм[4]	% нисбат ба ММД	0,15	0,09	0,1	0,1	0,1	0,1	на кам аз 0,8	на кам аз 1,2	на кам аз 1,5
Афзоиши нафақаҳои воқеӣ (афзоиши миёна дар як сол)	%	-6,3	-2,5[1]	х	х	х	х	6		
Сатҳи таъминот бо манзил	м²/нафар	10,7	х	х	х	х	х	13	15	17
Сатҳи камбизоатӣ	%	31	х	22,5	х	х	х	20	18	15
Сатҳи факри шадид	%	15,7	х	х	х	х	х	-	-	0
Индекси нобаробарии гендерӣ	раддабандӣ	мавқеи 69 дар байни 155 кишвар	х	х	х	х	х	на поён аз мавқеи 60	на поён аз мавқеи 55	на поён аз мавқеи 50
Индекси рушди гендерӣ	гурӯҳ	гурӯҳи 3-юм дар сатҳи рушд	х	х	х	х	х	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд	гурӯҳи 2-юм дар сатҳи рушд
Ҳиссаи шуғл дар бахши ғайрирасмӣ	%	40	15,7[3]	15,7[3]	15,7[3]	х	х	37	35	30

**) нишондиҳандаи кӯтоҳмуҳлати рушди иқтисодиёт (НКРИ)*

***) маълумотҳои барӯихатгирии аҳолӣ 2020*

1) маълумотҳои пешакӣ

2) таҳқиқоти қувваи корӣ-2009

3) таҳқиқоти қувваи корӣ-2016

4) маълумотҳои дар семоҳа овардашуда аз рӯи ҷамъбасти семоҳа

Замимаи 3. Тағйироти нархҳои миёнаи яклухт (пешниҳод) дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)

	семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2022	**2023**	**2024**	**2022**	**2023**	**2024**	**2021**	**2022**	**2023**	**2021**	**2022**	**2023**
	Картошка											
ВМКБ	-	-	-	-	7,00	5,00	4,34	5,18	6,05	4,57	4,86	5,60
Вилояти Суғд	1,60	2,07	1,53	3,15	3,38	1,87	1,46	2,13	2,74	2,48	2,03	2,34
Вилояти Хатлон	-	-	-	2,32	2,50	3,00	2,61	2,26	3,00	1,51	2,27	3,00
НТҶ	-	2,20	-	2,36	2,33	2,34	2,56	2,45	2,22	2,73	2,37	2,38
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,60	2,18	1,53	2,89	2,98	2,93	2,0	2,28	2,92	3,54	2,19	2,57
	Шир											
ВМКБ	-	-	-	8,67	8,14	10,00	6,23	8,56	8,82	6,62	8,95	11,2
Вилояти Суғд	3,27	3,33	3,86	2,58	2,93	4,51	2,55	2,54	3,22	2,52	2,52	3,37
Вилояти Хатлон	2,08	4,96	3,28	2,57	3,00	4,00	2,78	3,58	3,00	1,90	3,67	3,00
НТҶ	4,30	3,14	4,12	4,24	5,52	4,30	3,64	4,24	5,16	3,40	3,76	5,19
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	4,24	3,34	4,04	3,58	4,06	4,29	3,16	3,48	4,24	3,12	3,32	3,42
	Гандум											
ВМКБ	-	-	-	-	-	-	4,78	6,77	6,04	4,83	6,67	5,82
Вилояти Суғд	3,44	3,36	2,60	3,62	3,94	1,45	2,70	3,50	3,29	2,65	3,20	2,50
Вилояти Хатлон	-	-	-	2,96	2,50	4,00	2,40	2,83	2,50	2,55	3,02	2,50
НТҶ	3,92	-	1,79	2,48	2,00	2,63	2,34	2,66	2,71	2,56	2,58	2,76
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,53	3,36	1,89	2,17	2,82	3,80	2,56	3,22	2,76	2,64	3,08	2,56

Замимаи 4. Тағйироти нархҳои миёнаи истеъмолӣ аз рӯи семоҳаҳои солҳои 2021 - 2024 дар Тоҷикистон (сомонӣ/кг)

				семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2021	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2024**	**2022**	**2023**	**2024**	**2021**	**2022**	**2023**	**2021**	**2022**	**2023**
Картошка															
ш. Душанбе	3,79	4,92	5,19	3,85	4,40	4,80	3,67	5,70	5,25	3,53	4,22	5,77	3,86	3,95	4,90
Вилояти Суғд	3,67	3,48	4,85	3,28	4,84	4,33	4,29	5,21	6,01	3,02	3,07	4,88	3,57	3,29	4,47
Вилояти Хатлон	3,79	3,68	5,48	3,62	5,01	4,97	3,26	5,76	4,44	3,13	4,00	6,48	3,68	3,82	4,65
ВМКБ	4,62	4,82	6,34	4,50	6,11	4,62	4,82	6,50	5,60	4,64	5,08	7,28	4,42	4,97	5,48
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	3,96	3,97	5,47	3,85	5,09	4,85	4,01	5,79	5,40	3,38	4,09	6,10	3,89	3,98	4,88
Шир															
ш. Душанбе	5,14	6,15	6,89	6,13	7,83	8,10	6,17	6,50	7,17	4,97	5,87	6,00	5,38	6,43	7,23
Вилояти Суғд	3,85	4,38	5,57	4,15	5,54	5,60	4,36	5,75	6,01	4,12	4,46	5,52	3,96	4,53	5,47
Вилояти Хатлон	4,12	4,89	5,66	4,67	6,11	5,90	4,85	5,57	5,89	3,90	4,63	5,56	4,20	5,39	5,40
ВМКБ	5,62	7,12	8,56	6,86	8,64	8,89	7,13	7,80	7,79	5,58	7,36	7,80	6,05	7,62	10,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	4,68	5,63	6,67	5,24	7,03	7,12	5,63	6,40	6,72	4,64	5,58	6,22	4,90	5,99	7,03
Орди навъи якум															
ш. Душанбе	4,98	6,15	5,34	5,57	5,20	6,87	6,70	5,05	6,19	4,87	6,48	5,24	5,48	5,84	5,86
Вилояти Суғд	5,00	6,09	4,93	5,36	5,09	8,41	6,77	4,14	7,18	4,87	6,42	4,73	5,60	5,82	5,76
Вилояти Хатлон	5,08	6,46	5,27	5,65	5,26	5,82	6,97	4,97	5,43	4,93	6,94	4,87	5,47	6,28	5,99
ВМКБ	5,57	6,66	6,04	5,92	6,47	6,07	6,55	5,26	5,69	5,24	7,18	6,05	5,79	6,99	6,36
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	5,15	6,34	5,40	5,63	5,51	6,81	6,75	4,86	6,12	4,98	6,75	5,22	5,58	6,23	5,99
Гандум															
ш. Душанбе	4,60	5,21	5,13	5,30	5,30	4,50	5,28	5,16	5,01	4,50	5,33	5,03	4,74	5,30	5,04
Вилояти Суғд	3,86	4,77	4,59	4,74	4,71	4,25	4,68	4,64	4,25	4,37	4,92	4,88	4,08	4,86	4,12
Вилояти Хатлон	3,81	4,47	4,43	4,50	4,67	4,24	4,32	4,29	3,93	4,37	4,76	4,48	3,95	4,74	4,26
ВМКБ	5,46	6,14	5,99	6,14	6,21	4,90	5,99	5,88	5,02	4,37	6,25	5,86	5,55	6,52	6,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	4,43	5,15	5,07	5,17	5,22	4,48	5,07	4,99	4,55	4,40	5,31	5,22	4,58	5,38	4,86
Биринҷ															
ш. Душанбе	7,65	8,47	14,93	10,65	13,35	17,00	8,43	14,10	20,05	7,80	8,60	14,78	7,79	9,80	17,50
Вилояти Суғд	9,69	9,77	14,56	11,27	12,53	16,62	9,76	15,26	21,30	9,73	9,75	14,57	9,84	9,00	15,87
Вилояти Хатлон	3,33	9,03	14,02	10,42	12,87	13,99	8,63	13,10	18,58	8,36	9,16	14,15	8,00	10,81	15,96
ВМКБ	14,36	15,25	18,04	14,16	20,80	17,56	14,75	16,90	17,35	14,29	14,99	17,45	14,44	14,69	17,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	10,00	10,62	15,39	11,35	14,88	16,29	10,39	14,84	19,32	10,05	10,62	15,24	10,01	11,09	16,61
Шакар															
ш. Душанбе	9,03	10,13	11,16	9,42	9,37	11,50	10,65	11,50	11,60	9,0	10,67	11,50	9,13	9,80	12,27
Вилояти Суғд	9,76	10,88	11,63	10,36	10,04	11,88	11,94	12,34	11,94	9,70	11,03	11,97	9,91	10,19	12,15
Вилояти Хатлон	9,24	10,08	11,40	9,20	9,11	12,36	10,97	11,70	11,52	9,03	10,22	11,89	9,06	9,91	12,91
ВМКБ	10,03	11,58	12,17	10,69	11,44	12,81	12,05	12,22	12,81	10,00	11,99	12,34	10,15	11,60	12,67
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	9,51	10,67	11,90	9,91	9,99	12,14	11,40	13,19	11,97	9,43	10,98	11,93	9,56	10,38	12,50

				семоҳаи I			семоҳаи II			семоҳаи III			семоҳаи IV		
	2021	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2024**	**2022**	**2023**	**2024**	**2021**	**2022**	**2023**	**2021**	**2022**	**2023**
Пиёз															
ш.Душанбе	1,85	3,47	3,66	2,70	5,30	2,30	3,20	3,20	2,03	1,89	4,03	3,10	2,31	3,97	3,03
Вилояти Суғд	1,50	3,21	4,08	2,50	7,91	2,33	3,25	3,04	2,26	1,42	3,67	2,87	1,76	3,43	2,51
Вилояти Хатлон	1,66	3,36	4,33	2,69	8,10	2,85	2,86	3,26	1,86	1,37	4,02	3,17	2,21	3,87	2,80
ВМКБ	2,76	4,72	6,12	3,87	10,79	4,29	4,25	4,78	3,23	2,65	5,41	4,63	3,10	5,35	4,28
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	1,94	3,69	4,55	2,94	8,03	3,09	3,33	3,57	2,35	1,83	4,28	3,44	2,34	4,16	3,16
Равғани пахта															
ш.Душанбе	20,35	21,62	16,12	21,20	18,37	13,60	23,67	15,50	13,60	22,0	22,60	16,10	20,83	19,02	14,50
Вилояти Суғд	19,79	20,62	14,64	20,59	17,48	10,34	22,40	13,97	10,69	21,07	20,89	14,03	21,24	18,37	13,09
Вилояти Хатлон	20,58	20,77	15,52	21,55	18,56	12,81	21,66	14,51	13,42	21,78	20,81	14,88	21,84	19,05	14,11
ВМКБ	22,35	25,35	20,99	24,76	23,08	20,32	25,91	20,56	19,64	24,01	26,87	20,05	24,61	26,28	20,27
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	20,77	22,24	16,82	22,03	19,37	14,27	23,41	16,13	14,34	22,21	22,79	16,27	22,14	20,68	15,49
Гӯшти гусфанд															
ш.Душанбе	65,51	66,87	68,94	70,31	66,37	72,17	65,73	68,50	74,33	69,27	65,53	68,90	72,82	65,90	72,00
Вилояти Суғд	66,92	74,59	79,17	71,63	76,11	80,50	72,59	80,08	81,25	69,68	75,24	79,46	71,55	78,89	81,02
Вилояти Хатлон	64,16	66,21	72,80	68,66	69,45	72,90	67,17	73,92	79,19	67,42	63,87	75,35	68,53	65,15	72,48
ВМКБ	54,51	58,96	60,84	59,09	64,09	60,50	59,10	59,44	62,96	57,98	58,41	59,81	59,09	59,26	60,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	62,77	66,66	70,44	67,42	69,00	71,59	66,15	70,49	74,43	66,09	65,76	70,90	68,00	67,30	71,38
Гӯшти гов															
ш.Душанбе	59,92	61,32	71,49	62,43	79,37	71,17	61,30	67,20	73,67	59,13	60,64	68,40	63,00	60,89	71,00
Вилояти Суғд	58,92	65,76	73,49	65,41	83,65	71,45	64,81	68,87	72,58	56,70	65,11	69,41	65,06	67,72	72,03
Вилояти Хатлон	59,03	60,21	69,03	62,37	71,97	68,14	59,85	68,30	73,25	57,68	58,37	69,02	63,54	60,25	66,84
ВМКБ	52,83	56,74	58,86	55,82	60,64	58,83	56,63	58,56	61,19	52,15	56,44	58,23	56,02	58,08	58,00
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	57,67	61,01	68,22	61,51	73,91	67,40	60,65	65,73	70,17	56,42	60,14	66,27	61,90	61,74	66,97
Гӯшти мурғ															
ш. Душанбе	26,76	30,46	31,76	31,33	31,13	32,50	30,50	31,20	32,51	27,71	30,00	31,20	29,17	30,00	33,50
Вилояти Суғд	25,40	28,86	30,35	28,75	30,65	31,19	28,75	29,05	31,74	25,24	28,75	30,40	27,35	29,19	31,31
Вилояти Хатлон	23,37	25,90	31,22	24,32	30,99	31,73	25,34	29,63	32,16	23,37	26,23	30,33	23,43	27,70	33,91
ВМКБ	32,24	36,01	43,59	35,39	38,48	36,42	35,89	38,44	36,44	31,81	36,23	59,67	32,75	36,56	37,77
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	26,69	30,31	33,03	29,94	32,81	32,96	30,12	32,31	33,21	27,03	30,30	32,90	28,17	30,86	34,10
Тухм 10 дона															
ш. Душанбе	10,16	11,11	12,28	8,73	13,43	12,10	10,03	11,20	10,47	9,33	11,56	12,63	9,51	11,11	11,87
Вилояти Суғд	10,31	10,64	11,91	8,80	13,26	11,89	9,18	10,48	9,13	9,51	10,93	11,49	9,76	10,64	12,42
Вилояти Хатлон	10,36	10,18	11,63	8,40	13,07	11,48	8,42	10,44	8,70	9,50	10,40	11,55	9,41	10,18	11,44
ВМКБ	11,95	12,93	13,51	11,86	15,00	13,33	11,75	12,56	11,15	11,60	12,71	13,27	11,74	12,93	13,19
Ба ҳисоби миёна дар ҷумҳурӣ	10,69	11,22	12,33	9,45	13,69	12,20	9,84	11,17	9,86	9,99	11,40	12,24	10,10	11,22	12,23

Замимаи 5. Хароҷоти пулии хонаводаҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

	нимсолаи I соли 2023						нимсолаи I соли 2024					
	ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла: дар шаҳр	аз он ҷумла: дар деҳот	ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла: дар шаҳр	аз он ҷумла: дар деҳот	ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла: дар шаҳр	аз он ҷумла: дар деҳот	ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ	аз он ҷумла: дар шаҳр	аз он ҷумла: дар деҳот
Хароҷоти пулӣ	**1056,68**	**1220,18**	**954,20**	**100**	**100**	**100**	**1110,51**	**1408,91**	**930,38**	**100**	**100**	**100**
аз он ҷумла:												
Хароҷоти истеъмолӣ	**1055,92**	**1219,58**	**953,35**	**99,9**	**99,9**	**99,9**	**1109,69**	**1407,82**	**929,73**	**99,9**	**99,9**	**99,9**
аз он ҷумла:												
барои хӯрок	491,49	624,18	408,32	46,5	51,1	42,8	570,56	783,30	442,15	51,4	55,6	47,5
барои хариди молҳои ғайриозуқа	420,61	411,39	426,39	39,8	33,7	44,7	398,74	451,70	366,78	35,9	32,1	39,4
аз он ҷумла:												
либос, пойафзол, газвор	85,72	110,83	69,99	8,1	9,1	7,3	102,56	151,54	73,00	9,2	10,8	7,8
мебел ва ашёи фарҳангию маишӣ	46,28	59,00	38,31	4,4	4,8	4,0	51,51	69,43	40,70	4,6	4,9	4,4
доруворӣ, асбобу анҷоми тиббӣ	9,76	13,05	7,69	0,9	1,1	0,8	8,07	13,98	4,49	0,7	1,0	0,5
маводҳои сохтмонӣ	41,45	23,43	52,75	3,9	1,9	5,5	45,92	21,79	60,48	4,1	1,5	6,5
сӯзишворӣ	58,17	42,32	68,10	5,5	3,5	7,1	52,31	34,17	63,27	4,7	2,4	6,8
барои хариди маснуоти тамоку	0,81	0,94	0,73	0,08	0,08	0,08	0,75	0,66	0,80	0,07	0,05	0,09
барои хариди машрубот	0,62	0,76	0,53	0,06	0,06	0,05	0,71	1,15	0,45	0,06	0,08	0,05
пардохти хизматрасонии шахсӣ	144,26	184,68	118,92	13,6	15,1	12,5	139,67	171,67	120,35	12,6	12,2	12,9
аз он ҷумла:												
хизмати маишӣ	53,73	74,38	40,80	5,1	6,1	4,3	60,55	84,50	46,09	5,4	6,0	4,9
аз он ҷумла:												
пардохти хизмати коммуналӣ	38,55	56,43	27,34	3,6	4,6	2,9	40,72	59,96	29,10	3,7	4,3	3,1

	нимсолаи I соли 2023						нимсолаи I соли 2024					
	ба як узви хонавода дар як моҳ, сомонӣ	**аз он ҷумла:**		**ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ**	**аз он ҷумла:**		**ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ**	**аз он ҷумла:**		**ба як узви хона-вода дар як моҳ, сомонӣ**	**аз он ҷумла:**	
		дар шаҳр	**дар деҳот**		**дар шаҳр**	**дар деҳот**		**дар шаҳр**	**дар деҳот**		**дар шаҳр**	**дар деҳот**
аз он ҷумла:												
-манзилгоҳ	9,36	8,49	9,91	0,9	0,7	1,0	9,06	8,21	9,57	0,8	0,6	1,0
-хизмати коммуналӣ	29,20	46,90	17,42	2,8	3,8	1,8	31,67	51,77	19,54	2,8	3,7	2,1
-қувваи барқ	23,22	35,44	15,56	2,2	2,9	1,6	25,20	38,60	17,12	2,3	2,7	1,8
аз он ҷумла барои дӯхту таъмири либосу пойафзол	3,99	5,42	3,09	0,4	0,4	0,3	4,04	5,89	2,92	0,4	0,4	0,3
хизмати фарҳангию маърифатӣ	3,90	6,31	2,38	0,4	0,5	0,2	1,21	1,18	1,22	0,1	0,08	0,1
пардохт барои таҳсил	4,30	7,09	2,55	0,4	0,6	0,3	2,84	3,48	2,45	0,3	0,2	0,3
пардохт барои ёрии тиббӣ	20,48	26,10	16,95	1,9	2,1	1,8	18,03	18,91	17,49	1,6	1,3	1,9
пардохт барои санаторияю муолиҷа, инчунин истироҳат	0,68	0,80	0,60	0,1	0,1	0,1	0,50	0,26	0,64	0,09	0,03	0,1
пардохти хизмати нақлиёт	24,94	24,31	25,34	2,4	2,0	2,6	23,39	25,18	22,30	2,1	1,8	2,4
пардохти хизмати алоқа	17,32	21,54	14,68	1,6	1,8	1,5	19,89	24,19	17,30	1,8	1,7	1,9
пардохти хизмати соҳаи ҳуқуқ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Андозҳо ва дигар пардохтҳо	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дигар хароҷот	**0,76**	**0,6**	**0,85**	**0,1**	**0,1**	**0,1**	**0,82**	**1,09**	**0,65**	**0,1**	**0,1**	**0,1**

Тақсимоти хонаводаҳо ва аҳолии онҳо аз рӯи андозаи ҳисоби миёнаи хароҷоти истеъмолӣ дар нимсолаи I соли 2024 (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо, ба ҳисоби фоиз)

№		Шумораи хонаводаҳои тадқиқшуда	Аҳолии онҳо	Хонаводаҳое, ки иборат аст аз:					Кӯдакони то 16 - сола			
				1 нафар	2 нафар	3 нафар	4 нафар	5 нафар ва зиёдтар	1 фарзанд	2 фарзанд	3 фарзанд	4 фарзанд ва бештар
1.	**Ҳамагӣ**	3000	17550	65	174	253	413	2095	624	684	524	346
	аз он ҷумла:											
2.	10% аҳолии камбизоаттарин (1 децил)	**300**	1918	3	6	14	33	244	60	80	54	49
3.	2 децил	**301**	2161	3	5	15	25	253	48	76	74	58
4.	3 децил	**301**	2055	2	6	13	28	253	53	77	70	56
5.	4 децил	**311**	1995	2	8	15	40	246	55	75	67	46
6.	4 децил	**288**	1748	2	11	19	38	218	65	70	56	34
7.	6 децил	**299**	1791	3	10	19	40	226	66	78	56	34
8.	7 децил	**301**	1694	3	14	33	47	206	68	72	49	25
9.	8 децил	**299**	1591	6	18	32	58	185	73	68	44	22
10.	9 децил	**301**	1392	9	45	44	57	145	73	50	32	14
11.	10% аҳолии сербизоаттарин (10 децил)	**299**	1205	32	51	49	47	119	63	38	22	8

Замимаи 6. Истеъмоли хӯрокворӣ ба ҳисоби миёна ба ҳар узви хонаводаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон (аз рӯи маълумоти тадқиқоти интихобии хонаводаҳо)

(дар як моҳ; кг)

	нимсолаи I соли 2023			нимсолаи I соли 2024		
	Ҳамагӣ	аз он ҷумла:		Ҳамагӣ	аз он ҷумла:	
		дар шаҳр	дар деҳот		дар шаҳр	дар деҳот
Маҳсулоти нонӣ	12,6	13,5	12,0	14,30	16,52	12,94
Картошка	3,3	3,8	3,0	3,60	4,18	3,23
Сабзавоту полизӣ	7,9	8,5	7,5	8,80	9,56	8,32
Мева ва буттамева, хушкмева	2,6	2,8	2,5	2,65	3,19	2,32
Қанд ва маҳсулоти қаннодӣ	1,3	1,4	1,3	1,58	1,87	1,40
Гӯшт ва маҳсулоти гӯштӣ	2,0	2,6	1,6	2,14	2,61	1,86
Моҳӣ ва маҳсулоти моҳӣ	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
Шир ва маҳсулоти ширӣ	3,3	3,3	3,3	3,73	3,68	3,75
Тухм, (дона)	13	14	11	15	18	13
Равғани растанӣ ва маргарин	1,5	1,8	1,5	1,72	2,18	1,44

БУЛЛЕТЕНИ ИТТИЛООТӢ
ДАР БОРАИ БЕХАТАРИИ ОЗУҚАВОРӢ ВА КАМБИЗОАТӢ

/дар зери таҳрири - Директори
Агентии омори назди Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон - Нурмаҳмадзода Ҷ.
734025 Тоҷикистон ш.Душанбе, кӯчаи Бохтар 17

Фармоиши №_____

Адади нашр 66 нусха

Ба чоп супурда шуд «30» августи соли 2024

Раёсати табъу нашри таъҷилӣ МД МКҲ -ии

Агентии омори назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон